

Årsredovisning 2023

Innehåll

Definitioner och förklaringar.....	1
Inledning.....	2
Ordföranden har ordet.....	2
Förvaltningsberättelse	3
Den kommunala koncernen	3
Översikt över verksamhetens utveckling.....	3
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	4
Händelser av väsentlig betydelse	5
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	6
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	12
Balanskravsresultat.....	16
Väsentliga personalförhållanden.....	17
Förväntad utveckling.....	19
Finansiella rapporter.....	20
Resultaträkning	20
Balansräkning	21
Kassaflödesrapport	22
Fullfonderingsmodell.....	23
Noter	24
Drift- och investeringsredovisning	37
Driftredovisning	37
Investeringsredovisning	38
Upplysning om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad.....	40
Revisionsberättelse	42
Källförteckning.....	44
Bilagor	
Särredovisning	
Hållbar utveckling i Alingsås kommun.....	
Uppföljning av privata utförare	

Definitioner och förklaringar

Observera att vissa summeringsavvikelser i decimaler kan förekomma på grund av Excel-baserade beräkningar. Dessa avvikelser beror på programvarans inbyggda avrundningsfunktioner och bör betraktas som marginella.

Avsnitt	Nyckeltal	Förklaring
Översikt över verksamhetens utveckling	Soliditet	Beräknas genom att dividera eget kapital med summan av tillgångarna.
Översikt över verksamhetens utveckling	Självfinansieringsgrad av investeringar	Räknas ut genom att först addera årets resultat med årets avskrivningar och sedan dividera denna summa med årets investeringar.
Översikt över verksamhetens utveckling	Nettokoncernskuld	Beräknas som summan av kommunkoncernens skulder, avsättningar och ansvarsförbindelser för pensioner, med avdrag för likviditet, det vill säga kassa och bank samt 85 procent av kortfristiga placeringar dividerat med befolkningsantalet.
Uppföljning av ägardirektiv	Direktavkastning på totalt kapital	Definieras som driftnetto dividerat med fastigheternas bokförda värden. Driftnetto definieras som nettoomsättning exklusive övriga intäkter minus kostnader för underhåll, drift, administration samt fastighetsskatt.
Uppföljning av ägardirektiv	Avkastning på totalt kapital	Definieras som rörelseresultat plus finansiella intäkter dividerat med totalt kapital (balansomslutning).
Uppföljning av ägardirektiv	Soliditetskravet för Alingsås Energi Nät AB (koncern)	Definieras som justerat eget kapital i förhållande till balansomslutningens bokförda värde. Med justerat eget kapital avses eget kapital med tillägg för kapitalandelen av obeskattade reserver.
Uppföljning av ägardirektiv	Soliditetskravet för Alingsåshem AB och Alingsåshem lokaler AB	Definieras som redovisat eget kapital plus kapitalandelen av obeskattade reserver plus bedömt övervärde fastigheter minskat med uppskjuten skatt i förhållande till balansomslutning justerad för övervärdet.

Inledning

Ordföranden har ordet

År 2023 var ett år som till stor del kom att präglas av geopolitisk osäkerhet och ekonomisk oro, med hög inflation och stigande räntor som följd. Många kommuner och regioner befinner sig nu i ett ekonomiskt ansträngt läge till följd av prisökningar på verksamhetskostnader, pensionskostnader och räntekostnader. Trots dessa förutsättningar redovisar Alingsås kommun mycket goda resultat, med ekonomiskt överskott och med flera av våra kärnverksamheter i ekonomisk balans. Vi har under mer än ett decennium systematiskt byggt upp en finansiell styrka som gör att vi är starkt rustade att möta framtiden och dess utmaningar.

Vi står dock inte utan flera problem kommande år, som drivs av den demografiska utvecklingen och många större investeringsbehov. Framför oss ligger bland annat en omfattande ombyggnation av Nollhaga reningsverk – sannolikt det största projektet och den största investeringen på mer än ett halvt sekel.

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att vi ska klara av vårt uppdrag att säkra alingsåsarnas välfärd, också i framtiden. Därför har en kommunkoncernövergripande handlingsplan tagits fram i syfte att förbereda vägen för att förbli en välmående kommun, med styrka att klara av att genomföra investeringar, samt upprätthålla både högkvalitativa och ekonomiskt hållbara verksamheter under resten av 2020-talet och framöver.

Vi alingsåsare har anledning att vara stolta över våra verksamheter och på vilket sätt såväl kommunen som staden utvecklas. Med stadsplanen i ryggen utvecklas ny byggnation med respekt för vår särart och vår identitet. Alingsås kommun uppvisar goda skolresultat inom flera områden. När resultaten i svenska i årskurs tre de senaste åren har minskat i riket, ser vi en förbättring i Alingsås kommun. Eleverna i årskurs åtta tillhör de elever som är mest nöjda med sin skola i hela riket och vi har låg frånvaro i gymnasiet. Vi ser även en positiv utveckling inom SFI, med allt fler elever som klarar av sina kurser. Även om det såklart finns mer att arbeta vidare med gällande beredskap för näringslivets utveckling är det glädjande att kommunens företagsklimat även i år har förbättrats, enligt den kundnöjdhetsundersökning som genomförs hos de företag som haft kontakt med kommunens myndighetsutövning. Detta är bara några få av alla de exempel som vi har anledning att vara stolta över.

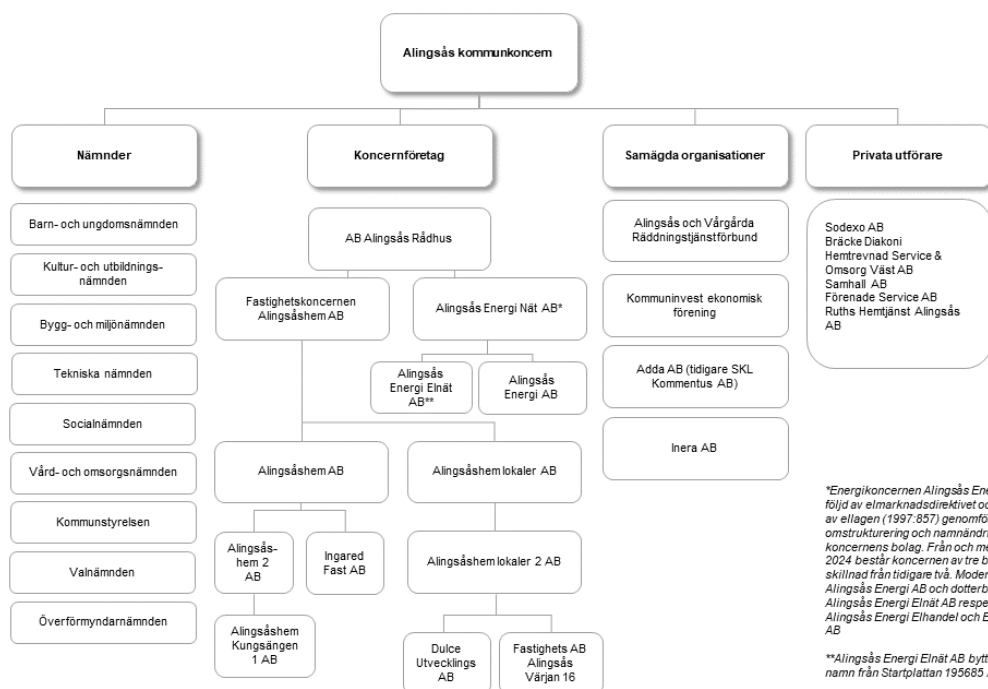
Jag vill avslutningsvis rikta ett stort tack till kommunkoncernens anställda och förtroendevalda för året som har gått!

*Daniel Filipsson (M),
Kommunstyrelsens ordförande
Alingsås april 2024*

Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen

Den verksamhet som bedrivs inom Alingsås kommunkoncernen består av nämnds- och förvaltningsorganisationer, kommunala bolag och ett räddningstjänstförbund som drivs tillsammans med Vårgårda kommun. De kommunala bolagen utgör liksom nämnder och förvaltningar instrument för att bedriva och utveckla den kommunala verksamheten. Därtill innehar kommunen andelar i ett antal samverkansföretag, vilka anges i organisationsschemat ovan. Kommunen anlitat dessutom privata utförare på främst två väsentliga områden, hemtjänst och kost-/måltidsverksamhet. Koncernföretagen är organiserade under ett gemensamt moderbolag, AB Alingsås Rådhus. Moderbolaget företräder kommunens intressen i koncernen. Dotterbolagen består av Fastighetskoncernen Alingsåshem AB samt energikoncernen, Alingsås Energi Nät AB.

Översikt över verksamhetens utveckling

Alingsås kommunkoncern redovisade ett resultat på 250 mnkr för 2023 vilket är en minskning jämfört med 2022 års resultat på 290 mnkr. Kommunens resultat är högt, 185 mnkr, i nivå med 2021 års resultat på 186 mnkr men når inte föregående års rekordresultat om 238 mnkr.

ABAR-koncernen redovisar ett högre resultat 2023 på 65 mnkr jämfört med 2022 års resultat på 51 mnkr. De två senaste årens resultat i ABAR-koncernen är mer av normal karaktär jämfört med 2021 då stora försäljningar av byggrätter och fastigheter genomfördes.

2023 har präglats av ett omvärldsläge med hög inflation som långsamt minskar och högt ränteläge. Kommunens skatteintäkter mätt i kronor har utvecklats positivt under 2023 men måste ställas i relation till hög inflation och att nettokostnaderna i kommunens verksamheter redovisar högre nettokostnader jämfört med budget. Att kommunen trots denna utveckling kan uppvisa ett starkt resultat 2023 beror till stor del på en positiv utveckling av kommunens placerade medel.

Det ekonomiska läget för Alingsås och Sverige i stort förväntas förbättras under 2024 för att 2025 närma sig normalläge. De tidigare kända demografiska utmaningarna och höga investeringstakten kvarstår dock varför det även fortsatt är viktigt med bibehållna resultatnivåer och budgetföljsamhet inom koncernen.

Nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling ([definitioner](#)).

Den kommunala koncernen					
	2023	2022	2021	2020	2019
Årets resultat (mnkr)	250	290	313	231	149
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	28,9	27,9	25,6	22,9	20,8
Investeringar (mnkr)	723	643	485	490	443
Självfinansieringsgrad (%)	81	93	123	101	91
Lån i banker och kreditinstitut (mnkr)	3 798	3 633	3 503	3 403	3 403
Nettokoncernskuld, kr/invånare	101 547	96 695	92 626	94 790	95 732
Kommunkoncernens medarbetare	3 271	3 202	3 175	3 182	3 103

Kommunen					
	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd	42 382	42 199	41 853	41 602	41 420
Kommunal skattesats (%)	21,36	21,36	21,36	21,36	21,36
Skatteintäkter (mnkr)	2 318	2 212	2 085	1 967	1 963
Generella stadsbidrag och utjämning (mnkr)	666	625	615	578	431
Verksamhetens intäkter (mnkr)	703	730	674	702	665
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-3 477	-3 204	-3 122	-3 012	-2 903
Årets resultat (mnkr)	185	238	186	163	97
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	22,5	21,2	18,7	16,8	14,6
Investeringar (mnkr)	216	217	147	125	151
Självfinansieringsgrad (%)	129	152	177	185	108
Lån i banker och kreditinstitut (mnkr)	3 791	3 626	3 496	3 396	3 396
Antal årsarbetare, kommunen	3 127	3 060	3 038	3 049	2 972

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

Kommunen behöver förhålla sig till och förstå de omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten. En omvärldsanalys tar sin utgångspunkt i olika skeenden som påverkar kommunen direkt eller indirekt och kan vara av såväl internationell som lokal karaktär. Alingsås kommun tar enligt styrmodellen fram en omvärldsanalys inför varje mandatperiod. Inför den mandatperiod som började under år

2023 gjordes ett grundligt förarbete med flera dialoger kring de utmaningar kommunen står inför. Denna omvärldsanalys ligger sedan som faktaunderlag till målsättningar och riskhantering för mandatperioden.

Analys av finansiella risker

Den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyn syftar till att ange hur finansiella risker hanteras och dessutom anges mål och riktlinjer för hur finansverksamheten ska bedrivas. Finanspolicyn omfattar både tillgångsallokering och skuldhantering.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunens finansnetto negativt. Kommunens ränteriskhantering syftar till att undvika stora och snabba genomslag i just finansnettot och målet med ränteriskhanteringen är att långsiktigt åstadkomma bästa möjliga finansnetto inom ramen för de riskantaganden som fastställs i kommunkoncernens finanspolicy. Alingsås kommunkoncerns skuldportfölj uppgick vid årets slut till 3 798 mnkr och upplåningen inom den kommunala koncernen löper med fast ränta för att uppnå en förfallostruktur i linje med gällande finanspolicy. Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund ingår i skuldbelopp enligt ovan med en skuld om 7 mnkr men förbundet ingår inte i kommunens internbank. Ränterisken hanteras genom att upplåningsportföljen ska eftersträva en genomsnittlig räntebindning på 2,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1,5 och 4 år, med maximalt 50 procent räntebindningsförfall inom 12 månader. Genomsnittlig räntebindning uppgår vid årets slut till 2,4 år och ränteförfall inom 1 år uppgår till 20 procent. Upplåningsportföljens snittränta uppgick vid årets slut till 1,73 procent att jämföra med 1,03 procent i slutet av år 2022.

Kreditrisk

Kreditrisk i kapitalförvaltningen berör ränteplaceringar och definieras som risken för värdeförlust på grund av att en motpart (till exempel bank, kommun, företag) inte fullgör sina finansiella förpliktelser. Kreditrisk definieras som risken för att en fordran inte betalas på utsatt tid och/eller med det belopp som fordran utgör. För att hantera denna risk ska placeringarna fördelas mellan olika emittenter (utgivare). För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt görs ränteplaceringar i första hand genom placering i fonder. Dessa ska bestå av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad, ha tillgång till medel för betalningar. Finansieringsrisk uppstår även om kommunens upp- och utlåning inte kan ske med matchande villkor för kapitalbindning. Målsättningen är att uppnå en låg finansieringskostnad samtidigt som kommunens betalningsförmåga säkerställs på såväl kort som lång sikt. I takt med att kommunens lån förfaller sker löpande refinansiering som struktureras för att nå genomsnittlig

kapitalbindning på 2,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1,5 och 4 år. Genomsnittlig kapitalbindning uppgår vid årsbokslutet till 2,4 år, vilket är inom ramen för givet riskmandat. Andelen kapitalförfall inom 1 år uppgår vid årsbokslutet till 20 procent, vilket också är i enlighet med givet riskmandat.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Kommunkoncernens finanspolicy anger riktlinjer för finansiella placeringar. Rapportering och uppföljning av instrumenten sker månadsvis med information om marknadsvärden och avstämning mot riskbegränsningar. Placeringarnas marknadsvärde uppgår vid årsbokslut 2023 till 1 169 mnkr. Eftersom placeringar redovisas och värderas till verkligt värde leder upp- och nedgångar i placeringarna till påverkan på resultatet. Vid en uppgång i placeringarnas marknadsvärde följer positiva effekter på resultatet och det motsatta sker om placeringarnas värde sjunker. Denna effekt hanteras genom balanskravsutredningen eftersom årets resultat rensas från orealiserade vinster och förluster i värdepapper.

Analys av pensionsförpliktelser

Kommunkoncernens totala pensionsåtagande uppgår till 1 017 mnkr (950 mnkr) vilket är en ökning med 7 procent jämfört med 2022. Av summan utgör 273 mnkr (217) avsättningar och 743 mnkr (733) ansvarsförbindelsen.

I beräkning av pensionsåtagandet och vilken avsättning som krävs för att möta framtida utbetalningar används SKR:s antaganden gällande ränta och genomsnittlig livslängd.

Pensionsförpliktelser (mnkr)	Kommunen	Kommunkoncernen
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	997	1 017
varav avsättning inklusive löneskatt	254	273
varav ansvarsförpliktelse inklusive löneskatt	743	743
<i>Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring</i>	0	0
<i>Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse</i>	0	0
Summa pensionsförpliktelse (inkl försäkring och stiftelse)	997	1 017

Det nya avtalet (AKAP-KR) började gälla 1 januari 2023 och innebär en ökning av pensionsavgiften från 4,5 procent till 6 procent för inkomster under 7,5 inkomstbasbelopp och från 30 procent till 31,5 procent för inkomster över denna nivå.

Det nya avtalet ger ökade kostnader för kommunen de närmsta åren men genererar på sikt en lägre och mer förutsägbar kostnad i och med övergången från förmånsbestämda till avgiftsbestämda pensioner.

Inga placeringar är öronmärkta för pensioner.

Händelser av väsentlig betydelse

Köp, försäljning, etablering och nedläggning av verksamhet

Kommunens resultat är fortfarande högt, mycket tack vare en positiv utveckling av kommunens värdepapper. Resultatmässigt i övrigt överstiger resultatet budgeterat. Kostnadsökningarna inom verksamheterna är dock hög till följd av inflationen och ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag har inte varit tillräckligt för att balansera kostnadsökningarna samtidigt som kommunen 2023 haft låga intäkter från exploateringsverksamheten.

Energikoncernen har under året genomfört förändringar i bolagsstrukturen. Ett lagkrav i enlighet med ändring av Ellagen (1997:857) samt att kunna svara upp mot elmarknadsdirektivet har inneburit att elnätsverksamheten kommer att utföras i ett separat bolag från och med 2024-01-01. Koncernen består, från och med hösten 2023, av tre bolag i stället för som tidigare två bolag. I samband med omorganisationen beslutades om namnbyten på bolagen. Från och med 1 januari 2024 heter moderbolaget Alingsås Energi AB och dotterbolagen Alingsås Energi Elnät AB respektive Alingsås Energi Elhandel och Elproduktion AB. Överföring av elnätsverksamheten från moderbolaget till det nya dotterbolaget Alingsås Energi Elnät AB sker i början på 2024.

Året har likt 2022 fortsatt präglats av en skakig omvärld men koncernen har ekonomiskt lyckats mycket väl, främst på grund av kall väderlek och låga temperaturer i slutet på 2023. Året som gick var ca 4 procent varmare jämfört med ett "normalår" men ca 4 procent kallare jämfört med 2022. Energikoncernen har redovisat rekordsiffror på elmarknaden vad gäller både högt och lågt pris under året, precis som för 2022.

Under hösten 2022 initierades ett ärende angående namnbyten för bolagen inom fastighetskoncernen, vilka genomfördes under 2023. Fastighetskoncernen Alingsås Rådhus AB bytte namn till Fastighetskoncernen Alingsåshem AB. Fabs AB bytte namn till Alingsåshem lokaler AB och AB Alingsåshem bytte namn till Alingsåshem AB.

Resultatmässigt redovisar fastighetskoncernen ett något högre resultat för 2023 jämfört med 2022 men där verksamheten påverkats av högre räntekostnader som en följd av ökad belåning samt ett högre ränteläge. De stora projekt som pågår i fastighetskoncernen påverkar belåningen, vilken ökat med ca 210 mnkr (214 mnkr), något som kan jämföras med 2021 då fastighetskoncernen hade möjlighet att minska belåningen med ca 91 mnkr, främst som en följd av ett antal försäljningar. Verksamheten har också präglats av ökade priser för uppvärmning medan elkostnaderna minskat på grund av främst lägre taxor.

I maj 2023 flyttade förbundets heltidsstation i Alingsås in i en nybyggd räddningstjänststation som förbundet delar med ambulanssjukvården. Byggsprojektet höll sin tidsplan och budget men då slutlig hyra baserades på ränteläget vid

tillträde ökade lokalkostnaden med närmare 3 mnkr mot budgeterad nivå.

Parallellt med detta har den operativa personalen under 2023 gjort individuella val gällande övergång till nytt avtal för särskild avtalspension vilket inneburit en hög osäkerhet gällande den avsättning som det äldre avtalet innefattar.

Verksamhetsåret har förflutit enligt plan och största avvikelserna är en ökning av antalet automatlarm utan brand (falsklarm). Ökningen beror endast till viss del på ett ökat antal anläggningar och kommer vara ett fokusområde framåt. 2023 är dock intäkterna från falsklarm en bidragande orsak till årets nollresultat och att resultatet inte blev negativt.

Större investeringar under perioden

Kommunens investeringar avser även i år främst Nolhaga reningsverk, som fortsätter att stå för en stor del av investeringarna, samt ledningsnät i övrigt, bland annat i Bälinge och Västra Bodarna. Kommunens investeringar uppgår för 2023 till 216 mnkr (218 mnkr).

Energikoncernen har främst investerat inom områdena elnät och fiber där styrelsen under året fattat beslutat om en utökad budget med 22 mnkr för investeringsprojektet Bälinge Företagspark. Fiberanslutningar har även skett i Norsesund och Hästeryd samt vid Ömmern. Det pågår också ett arbete med att byta alla elmätare innan utgången av 2024, något som bland annat påverkat resultatet negativt på grund av utraneringskostnader.

I övrigt fortgår arbetet med att förstärka energiringen som ska öka möjligheten att distribuera elkraft inom Alingsås. Vad gäller bolagets vattenkraft pågår ett arbete med att ta fram en ny investeringsstrategi. Utbyggnad av solceller har dämpats något jämfört med den stora efterfrågan som var under hösten 2022 och under 2023 har energikoncernen sålt 27 anläggningar och installerat 56 anläggningar. Sedan 2022 finns totalt 50 publika laddplatser i kommunen samt ytterligare två som hyrs ut.

Fastighetskoncernen har under året förvärvat Kungsängen 1, ett LSS-boende med tillhörande lokalfastighet. I övrigt har ytterligare en fastighet sålts i Ångabo, men jämfört med 2021, då fastigheter och tomter såldes med ett rearesultat motsvarande 69 mnkr, så har något liknande inte inträffat under varken 2022 eller 2023. Årets rearesultat för försäljningen uppgår till ca 2 mnkr (3 mnkr).

Större ny- och ombyggnationer som pågått under året är bland annat Noltorpsskolan, renovering på Mjörngatan, Kabom till nytt kommunhus, Nolhalla ishall, Ingaredsskolan med flera. Alingsås nya räddningsstation har färdigställts under året.

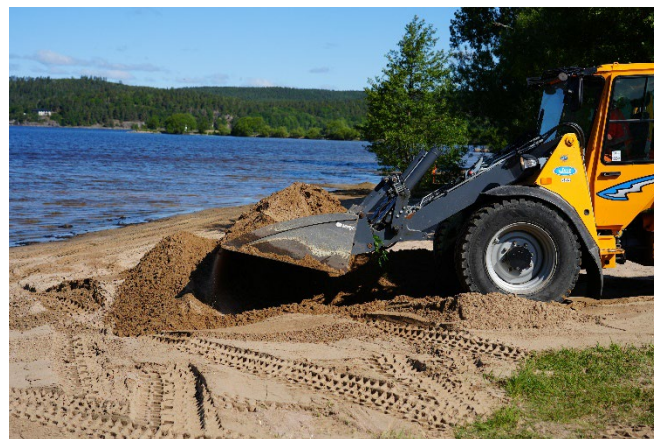
Räddningstjänstförbundet har 2023 främst gjort investeringar relaterade till den nya stationen. Totala investeringar uppgick till ca 7 mnkr mot budgeterade 6,4 mnkr där ökningen är hänförligt just till nyinvesteringar i den nya stationen.

Väsentliga avtal

Under 2023 har kommunen tecknat hyresavtal med extern hyresvärd gällande två äldreboenden och ett LSS-boende där kommunen formellt tar över och tillträder de båda fastigheterna från och med 1 januari 2024.

Betydande rättstvister

Några betydande risker avseende eventuella tvister bedöms inte föreligga.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Prioriterade mål för kommunens utveckling

Kommunfullmäktiges prioriterade mål med tillhörande indikatorer pekar ut områden som behöver prioriteras för att utveckla kommunen. De tydliggör nämndernas och bolagens inriktning för den kommande planperioden. Målen utgår från Vision 2040, som är grunden för styrningen av kommunen och har bred politisk förankring. De bryts ned i kommunens nämnder och bolag och följs upp i samband med bokslut.

Kvalitetssäkring av grunduppdrag och internkontroll

Samtliga nämnder, bolag och förvaltningar ansvarar för att löpande kvalitetssäkra och utveckla sitt grunduppdrag. Varje förvaltning identifierar de områden som är särskilt viktiga för en god kvalitet och följer upp dessa områden löpande. Om uppföljning visar på behov av förbättring är verksamheten skyldig att vidta åtgärder. Kommunfullmäktige har i sin tur identifierat åtta verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som också fångar upp stora delar av kommunens samlade grunduppdrag. Varje nämnd ska också årligen genomföra en väsentlighets- och riskanalys utifrån risker i sitt grunduppdrag och politiska mål. Analysen ligger till grund för den internkontrollplan som beslutas i samband med nämndernas budget. Internkontrollen ska förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som riskerar att hindra kommunen från att bedriva verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

Ekonomistyrning

Kommunen tillämpar en särskild modell för att fördela resurser till kommunens nämnder. Modellens utgångspunkt är i de verksamheter som direkt påverkas av förändrade volymer och dess förväntade kostnad. Därutöver regleras kommunens ekonomiska förvaltning i stor utsträckning av lagstiftning. I syfte att uppnå lagstiftarens krav på bland annat god ekonomisk hushållning beslutar kommunfullmäktige om en policy för ekonomistyrning för Alingsås kommun.

Planering och uppföljning

Styrsystemet delas in i en planeringsprocess och en uppföljningsprocess. I planeringsprocessen fastställer kommunfullmäktige varje år kommunens budget, som omfattar de nästkommande tre årens verksamhet. I budgeten finns de prioriterade målen med tillhörande indikatorer, budget för det kommande året och de ekonomiska ramarna för nästkommande två år.

Nämnderna upprättar också budgetar som tar sin utgångspunkt i kommunens budget. Den innehåller plan för de kommande tre åren, där nämndernas mål och nyckeltal beskrivs och en internkontrollplan upprättas.

De kommunala bolagen upprättar årliga måldokument med utgångspunkt i kommunfullmäktiges prioriterade mål. De upprättar därutöver budgetar vid annan tidpunkt än övriga kommunen. I uppföljningsprocessen ingår ekonomiska månadsuppföljningar, fördjupad månadsuppföljning samt delårs- och årsbokslut. Uppföljning och analys återkopplas uppåt i styrsystemet.

Kommunfullmäktige följer upp kommunens budget i delårs- och årsbokslut. Nämnder följer upp sina egna budgetar inför fullmäktiges uppföljning och utgör underlag till kommunens bokslut och de genomför också en fördjupad månadsuppföljning samt ett antal ekonomiska månadsuppföljningar under året. Kommunala bolag följer upp sin budget samt sitt måldokument i delårs- och årsbokslut.

Uppföljning ägardirektiv

Koncernenhet	Mål	Utfall 2023	Utfall 2022
Alingsås Energi Nät AB (koncern)	Soliditetskrav på minst 40 %	51,8	52,4
Alingsås Energi Nät AB (koncern)	Avkastning på totalt kapital om minst 4 %	5,4	4,3
Alingsåshem lokaler AB	Soliditetskrav på minst 20 %	25,1	27,7
Alingsåshem AB	Soliditetskrav på minst 35 %	42,1	46,3
Alingsåshem AB	Direktavkastningskrav på totalt kapital om minst 5 %	6,8	6,1

Definitioner

Alingsås kommun utövar sin formella ägarstyrning genom en företagspolicy och bolagsordningar som fastställs i kommunfullmäktige, samt genom ägardirektiv, vilka fastställs i kommunfullmäktige eller i kommunstyrelsen.

Alingsåshem AB bör, enligt ägardirektivet, ha en marknadsmässig justerad soliditet om 35 procent baserat på fastigheternas marknadsvärde minskat med uppskjuten skatt. Bolagets soliditet uppgick till 42,1 procent. Bolaget ska också ha en direktavkastning på totalt kapital om minst 5,0 procent, baserat på fastigheternas bokförda värden. Direktavkastning på totalt kapital uppgår till 6,8 procent.

I enlighet med ägardirektiv för Alingsåshem lokaler AB så beräknas soliditeten sedan 2022 utifrån marknadsvärden och inte som tidigare utifrån bokförda värden. Alingsåshem lokaler AB uppnår ägarens krav på soliditeten om minst 20 procent och redovisar en soliditet på 25,1 procent.

För koncernen Alingsås Energi Nät AB uppgår soliditeten för koncernen vid periodens slut till 51,8 procent. Ägarens krav för koncernen på helår ligger på 40 procent. Avkastningen på totalt kapital för energikoncernen uppgick vid periodens slut till 5,4 procent där kravet är 4 procent.

Uppföljning av prioriterade mål

De prioriterade målen med tillhörande indikatorer pekar ut den politiska målsättningen för utvecklingen av kommunens verksamheter. I budget 2023–2025 har kommunfullmäktige pekats ut fem mål med tillhörande indikatorer till varje mål, för att mäta måluppfyllelsen. Indikatorerna har ett målvärde för planperioden som ska ses som ett riktmärke på väg mot en hög kvalitet inom alla områden. Planperiodens början var år 2021. Indikatorernas mål beskriver vilket resultat som ska uppnås för att uppfylla de prioriterade målen. Samtliga nämnder har brutit ned kommunens prioriterade mål och indikatorer till egna mål med tillhörande nyckeltal i enlighet med kommunens styrmodell. I vissa fall saknas resultat för 2023, varför nulägesbedömningen har utgått från 2022 års utfall. Indikatorernas utfall bedöms utifrån följande signalfärger utifrån en nulägesanalys vid tidpunkten för årsboksutlåt.

- Ej uppfyllt - indikerar att utvecklingen mot delmålvärdet går åt fel håll.
- Delvis uppfyllt - indikerar att vi är på god väg mot delmålvärdet.
- Helt uppfyllt - indikerar att vi redan uppfyllt delmålvärdet.
- Kan ej utvärderas – indikerar att tillräckliga utfall saknas för att bedöma utvecklingen mot delmålvärdet.

Av de totalt 24 indikatorerna är det fem indikatorer där Alingsås kommun når målet för 2026. För 15 av indikatorerna görs bedömningen att utvecklingen går åt rätt håll. För fyra av indikatorerna görs bedömningen att utvecklingen mot delmålet går åt fel håll.

*Källor till indikatorerna återfinns i [källförteckningen](#).

1. Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI (skala 1–100)	80	Prel 72	72	71	
<p>Arbetet med att införliva det första målet fortloper enligt plan inom de flesta områden. Företagarnas omdöme om företagsklimatet och kommunens myndighetsutövning har stabiliserats från tidigare lägre nivåer. Det preliminära resultatet är ingen förbättring jämfört med resultatet för 2022 och Alingsås kommun ligger under genomsnittet för övriga kommuner (75). Kommunen fortsätter utveckla sina arbetssätt för att förbättra företagsklimatet (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	50	73	83	92	
<p>Handläggningstiderna för bygglov har minskat och närmar sig målvärdet, vilket beror på ökad rådgivning och vägledning till sökande före ansökan inkommer samt förbättrade checklistor och exempelritningar på kommunens websida. Handläggningstiden i Alingsås kommun är dock fortfarande längre än genomsnittet för övriga kommuner med 61 dagar (2022) (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Företagsklimat (Insikt) - Upphandling, NUI	65	Prel 59	69	52	
<p>Inom företagsklimatet kring upphandling framgår preliminärt en försämrning av resultatet, från en tidigare förbättring mellan 2021 och 2022. Genomsnittet bland övriga kommuner är 66 (2022). För att förbättra stödet har åtgärder implementerats och följs upp. Detta arbete kommer fortlopa med exempelvis fortsatt utbildning i upphandling och inköp för företag och egen personal (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Arbetsställen med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s eller IT-infrastruktur i absolut närhet som medger en sådan hastighet (%)	95	-	96	91	
<p>För att underlätta för företagare att bedriva verksamhet i Alingsås finns målsättningen om utbyggnad av snabbt bredband med en målsättning om 95 procents täckningsgrad, vilket är i linje med kommunala och nationella bredbandsmål. 2022 års resultat visar att Alingsås kommun redan har nått kommunfullmäktiges mål. Kommunen ser ett fortsatt intresse hos leverantörer för ytterligare utbyggnad och har under året fortsatt att bygga ut infrastrukturen speciellt på landsbygden medan förtätningar i fibernätet har gjorts i tätorter (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen (skala 1-6)	3,5	2,6	2,4	2,5	
<p>En prioriterad fråga för näringslivet är också hur dialogen mellan kommunen och företagen upplevs. Resultatet för 2023 visar en förbättring gentemot tidigare år men resultatet är fortfarande under genomsnittet för övriga kommuner (3,0). Det pågår ett utvecklingsarbete där kommunens dialogforum utvärderas i syfte att utveckla dialogen mellan kommunen och näringslivet (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	40	-	32	31	
<p>Gällande deltagartillfällen i idrottsföreningar så framgår att antalet deltagartillfällen ökar efter en nedgång under pandemin. Alingsås kommun tillhör de 25 procent av kommuner som har högst antal deltagartillfällen för unga. Största utmaningarna ligger i åldersspannet 7-12 år för flickor och 13-16 år för pojkar. Idrottsföreningar med generell flickdominerad verksamhet tappar i deltagartillfällen (källor).</p>					

2. I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling

För det andra målet så finns utveckling som går åt rätt, såväl som resultat som går åt fel håll.

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	53	42	39	43	
<p>Andelen hushållsavfall som samlats in ökar efter en minskning under 2022. För att öka återvinningsgraden har avfallsfraktionerna utökats med exempelvis planglas, textil och viss isolering. På återvinningscentralerna kommer även konceptet "Sortera säcken" införas. Konceptet innebär att det inte längre är möjligt att slänga hela säckar utan att innehållet måste sorteras ut, vilket har till syfte att uppmuntra att sortering sker på rätt sätt från början. Alingsåshem arbetar likaså med att underlätta för att öka andelen återvunnet avfall genom att införa fler miljöhus och underjordiska sopbehållare vid kommunens bostadsfastigheter samt att informera bolagets hyresgäster (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Fossiloberoende fordon i kommunens verksamhet, andel (%)	70	Prel 53	46	45	
<p>Förmysetakten av kommunens fordonslotta har under 2023 ökat efter en period av långa ledtider för leveranser. Kommunen utreder fortlöpande möjligheten att elektrifiera fordonsparken med utgångspunkt i befintlig ladd-infrastruktur. Alingsås har 53 procent fossiloberoende fordon (2023), vilket är högre än genomsnittet för övriga kommuner som har 49 procent (2022) (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	85	70	81	86	
<p>Andelen som ej återaktualiseras minskar och Alingsås har nu en lägre andel än genomsnittet för Sveriges kommuner (80 procent). Detta kan härledas till utvecklingen av samhällsekonomin som påverkar arbetstillfällen och den uppräknade riksnormen som sänker trösklarna för att beviljas ekonomiskt bistånd. En ytterligare orsak till den negativa utvecklingen för indikatorn är förändrade arbetssätt där Alingsås kommun avslutar insatser direkt om biståndsmottagaren blir självförsörjande, även om anställningar är kortvariga såsom vid tidsbegränsad anställning. Denna förändring får genomslag i indikatorns resultat. Med tanke på den pågående samhällsutvecklingen finns en risk för att både antalet bidragsmottagare och kostnaderna för försörjningsstöd ökar (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	50	Prel 20	32	35	
<p>Andelen deltagare som vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet har börjat arbeta eller studera minskar. Alingsås kommun har en negativ trend där kommunen gått från en jämförelsevis hög andel som börjat arbeta eller studera till en andel som ligger under genomsnittet för Sveriges kommuner (44 procent under 2022). Förklaringen till detta är att verksamheten i större utsträckning än tidigare har individer som står längre ifrån arbetsmarknaden och som har fler hinder att nå egen försörjning. Varje individ kräver därmed större resurser nu jämfört med tidigare år, vilket resulterar i att kommunen inte kan erbjuda stöd till lika många individer som tidigare. Uppdraget har under åren till viss del också förändrats där kommunens roll till stor del handlar om att utreda arbetsförmågan hos berörda individer. Det betyder att målet med insatsen inte primärt är att få individen i sysselsättning även om det är det långsiktiga målet (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	90	85	82	82	
<p>Tryggheten utomhus när det är mörkt ökar och är över genomsnittet i jämförelse med övriga kommuner (80 procent). Kommunen fortsätter genomföra åtgärder för att förbättra tryggheten, exempelvis genom utökad dialog och samverkan med civilsamhället och genom fysiska åtgärder såsom kameror och väktar rondering (källor).</p>					

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Andel invånare som upplever att de har möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter (%)	25	21	17	19	
<p>Gällande insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter så framgår att även om kommunens invånare är nöjdare än genomsnittet bland Sveriges kommuner (19 procent) så är det en förhållandevis låg andel invånare som är nöjda. Alingsås kommun har under 2023 gjort flera åtgärder för att förbättra invånarnas upplevelse av insyn och inflytande. Några exempel på detta är att riktlinjerna för medborgardialog har reviderats. Kommunen har också skapat forum för dialog mellan invånare och politiker i samband med olika arrangemang såsom Potatisfestivalen, Seniordagen, Kom Loss-mässan och Hållbarhetsfestivalen. Under hösten lanserades även "KF i korhet" i sociala medier där kommunfullmäktiges presidie har ett forum att synliggöra kommunfullmäktige och politiska beslut (källor).</p>					

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Nöjd med bemötandet via telefoni, index 0–100	85	81	-	-	
Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index 0–100	80	69	-	-	
Tydligt svar från kommunen via e-post, index 0–100	85	83	-	-	
Enkelt att få hjälp med sin fråga via e-post, index 0–100	80	80	-	-	
<p>En viktig del i att utöka kommunens service och bemötande är att förbättra kommunens kontakt genom e-post och telefoni. För att undersöka detta har enkäter skickats till de som varit i kontakt med kommunen via e-post eller telefoni. Resultatet från denna undersökning visar att det framförallt är invånarnas nöjdhet med hur enkelt det är att få svar på frågor över telefon som är kommunens största utvecklingsområde. Gällande de övriga tre indikatorerna så framgår att kommunen är nära delmålet och placeras runt genomsnittet i jämförelse med övriga kommuner. Resultatet har analyserats och utifrån dessa slutsatser identifieras förbättringsåtgärder hos respektive förvaltning i kommunen (källor).</p>					

4. Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%)	71	66	63	-	
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	91	85	85	85	
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	91	86	84	88	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	77	75	75	73	
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	45	-	49	42	

Inom målet om att barn och elever i Alingsås ska erbjudas god utbildning framgår stabila resultat. Det arbete som skolorna påbörjat med att systematisera uppföljningen av undervisningen fortsätter och förväntas leda till förbättrade resultat framåt. Andelen elever i årskurs 3 som klarat alla delprov i matematik ökar från 63 procent under 2022 till 66 procent under 2023. Detta innebär att Alingsås kommuns resultat är bättre än genomsnittet i jämförelse med Sveriges kommuner (58 procent).

Gällande elever i årskurs 6 framgår att 85 procent av eleverna får lägst betyg E i matematik. Resultatet är en stabilisering efter en stadig negativ trend det senaste decenniet. Det går dock inte att uttyda någon förbättring, eller att resultatet närmar sig kommunfullmäktiges mål, varför bedömningen har gjorts att målet inte är uppfyllt och att utvecklingen mot delmålvärdet går åt fel håll.

För årskurs nio ökar andelen elever som är behöriga till yrkesprogram, från 84 procent under 2022 till 86 procent 2023. Andelen behöriga till gymnasiet varierar de senaste fem åren mellan 84 procent till 91 procent. I Alingsås kommun, såväl som i andra kommuner, finns en bristande likvärdighet bland skolorna som speglas i betyg och nationella prov. Samtidigt framgår att skolorna i Alingsås kompenseras för elevers olika förutsättningar då den socioekonomiska sammansättningen spelar mindre roll ju längre eleverna gått i skolan. Ett kompletterande mått som visar elevers möjlighet att nå så långt så möjligt utifrån utbildningens mål är meritvärde. Det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i Alingsås kommun är bland de 25 procent bästa i jämförelse med övriga kommuner i Sverige.

Andelen gymnasieelever med examen inom fyra år fortsätter vara över genomsnittet i jämförelse med övriga kommuner (66 procent) och Alingsås återfinns fortsatt bland den fjärdedelen av kommuner med bäst resultat i Sverige. Resultatet visar att Alströmergymnasiet fortsätter hålla en god kvalitet och har en hög måluppfyllelse. I likhet med föregående läsår fick elever under sin studietid möjlighet att ta del av stödåtgärder till följd av pandemin. Exempel på stödåtgärder är stärkt lovskola och extra insatt stöd på de program där elever uppgivit sviktande motivation, ledning och stimulans.

Det saknas utfall för andelen elever på SFI som efter två år klarar minst två kurser. Om man istället utgår från resultatet för 2022 så framgår att 49 procent av eleverna i Alingsås klarat två kurser. Andelen elever på SFI som efter två år klarar minst två kurser har ökat sedan 2019 och är högre i jämförelse med genomsnittet för övriga kommuner i Sverige (38 procent). Det finns flera orsaker till ökningen av andelen elever som klarar kurser på SFI, en anledning är en minskning av andelen kursdeltagare med ingen eller kort utbildningsbakgrund. Istället ser kommunen en ökning i antalet kursdeltagare med lång utbildningsbakgrund. Det innebär att verksamheten har fler elever som har goda förutsättningar att klara två kurser på SFI inom två år. En annan orsak till det förbättrade resultatet är förändrade arbetssätt när det gäller de kursdeltagare som riskerar att avbryta sina studier. Det nya arbetssättet innefattar att personal ska stötta de elever som riskerar avbrott och varje avbrott ska följas upp på individnivå. Genom att undersöka orsaker till avbrott i studierna kan kommunen få en kompletterande bild till studieresultatet. Ett studieavbrott påverkar studieresultatet negativt men kan vara positivt för individen. Detta då ett avbrott exempelvis kan bero på att den studerande har börjat arbeta eller påbörjat någon annan utbildning eller insats, vilket kan innebära en snabbare

väg till självförsörjning. Under 2023 var den främsta anledningen till avbrott i SFI-studierna att eleven började arbeta eller fick praktik ([källor](#)).

5. Alingsås ska utvecklas genom ett hållbart samhällsbyggande med bevarad natur och kulturmiljö

Indikator	Delmål 2026	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)	80	77	73	76	
Hushåll med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, eller IT-infrastruktur i absoluta närheten som medger en sådan hastighet					
<i>Tätbyggt</i>	100	-	100	98	
<i>Glesbyggt</i>	85	-	86	70	
Antal genomförda tillsyner enligt plan- och bygglagen med beslut	40	118	98	63	
Stödjande indikatorer					
Andel invånare som upplever att utbudet av friluftsområden i kommunen är bra (%)		95	91	92	
Befolkning i kollektivtrafknära läge, andel (%)		-	-	79	
Andel invånare som upplever att de har möjlighet att på ett enkelt sätt använda kollektivtrafiken för sina vardagliga resor (%)		71	43		
<i>Boende i centralort</i>		71	64	74	
<i>Boende utanför tätort</i>		43	40	41	
<p>Nöjdheten med skötseln av kommunens utomhusmiljöer ökar och närmar sig kommunfullmäktiges delmål. Resultatet placerar Alingsås kommun bland de 25 procent bästa kommunerna. Under året har flera insatser gjorts för att öka nöjdheten, exempelvis har kommunens egen parkverksamhet utökats med ett antal tjänster och dessa har bidragit till en ökad flexibilitet och effektivitet i de delar av parkdriften som behöver utföras med kort varsel. Andra åtgärder har varit upprustningar av parker och badplatser.</p> <p>Gällande tillgången till bredband finns inget utfall ännu för 2023, om man istället utgår från 2022 så framgår att kommunens hastighet ökar både inom tätorter såväl som i glesbygder. Alingsås kommun fortsätter ha en löpande dialog med nätägare om utbyggnation av bredband. Under 2023 har Alingsås kommun sökt och fått nationellt och regionalt stöd för bredbandsutbyggnad vid bredbandsnoden Hulabäck. Kommunen ser ett fortsatt intresse hos leverantörer för ytterligare utbyggnad och har under året fortsatt att bygga ut infrastrukturen speciellt på landsbygden medan förtätningar i fibernätet har gjorts i tätorter.</p> <p>Antalet tillsyner som genomförts är långt över det mål som kommunfullmäktige har angivit. Tillsynen är ett myndighetsområde som kommunen kunnat ha större fokus på än tidigare med anledning av det minskade antalet bygglovsansökningar (källor).</p>					

Uppföljning av internkontroll

Kommunens internkontroll syftar till att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som riskerar att hindra kommunen från att bedriva verksamhet på ett ändamålsenligt sätt eller nå kommunens mål. Enligt kommunens styrmodell ska samtliga nämnder och bolag i sin budget upprätta en internkontrollplan i syfte att samla riskområden som ska hållas under uppsikt och systematiskt kontrolleras under året.

Internkontrollplanen har sin utgångspunkt i en väsentlighets- och riskanalys, där risker identifieras och värderas utifrån hur stor sannolikheten är att de inträffar samt utifrån hur stor konsekvensen blir ifall de inträffar. En del i arbetet med internkontroll är att identifiera vilka områden och resultat som är kritiska för verksamheten. Dessa följs sedan upp under året utifrån den av nämnden antagna internkontrollplanen.

Samtliga nämnder har i samband med antagen budget genomfört och dokumenterat en risk- och väsentlighetsanalys samt upprättat en internkontrollplan innehållandes de risker som identifierats som mest kritiska att följa upp. Dessa har sedan under året följts upp och resultatet har redovisats vid respektive nämnds årsboksut. Samtliga nämnder har funnit brister som justeras genom åtgärder. Att upptäcka brister är det som internkontrollen syftar till och det visar att nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser har varit relevanta och tillfredställande.

Bedömningen är Alingsås kommuns samlade arbete med internkontroll har genomförts på ett fullgott och erforderligt sätt.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Kommuner har sedan år 1992 haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Vidare ska god ekonomisk hushållning prägla hela den kommunala koncernen. Kommunfullmäktige beslutar om målen för god ekonomisk hushållning och dessa anges i kommunens budget. En utvärdering och avstämning av de beslutade målen för 2023 följer nedan. Därefter analyseras den ekonomiska ställningen för den kommunala koncernen. Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, på kort och lång sikt. I kommunallagens elfte kapitel anges att det för den kommunala verksamheten ska finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet och utformas av kommunerna.

Det finansiella perspektivet av god ekonomisk hushållning innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, det vill säga ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att kunna skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning. För att säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter. För att kommunen ska anses ha en god ekonomisk hushållning ska en majoritet av de finansiella målen samt verksamhetsmålen vara uppfyllda vid årsboksutslutet.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Årets resultat ska uppgå till minst 4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag				
Årets resultat som andel av skatteintäkter och statsbidrag (%)	6,2	8,4	6,9	

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Självfinansieringsgraden för årets investeringar i skattefinansierad verksamhet ska uppgå till minst 100 procent				
Självfinansieringsgrad av investeringar (%)	215,8	271,1	253,7	

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Nettokostnaden ska inte öka i snabbare takt än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag				
Skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	5,2	5,1	6,1	
Verksamhetens nettokostnad, inklusive finansnetto (%)	7,7	3,4	5,5	

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Soliditeten för kommunkoncernen ska vara oförändrad eller öka				
Soliditet, kommunkoncernen (%)	28,9	27,9	25,6	

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

I Alingsås har åtta indikatorer valts ut som speglar resultat och effekter i kommunens kärnverksamheter, där kommunen också lägger den största delen av sina resurser. För att undersöka hur väl Alingsås kommuns verksamhet ligger till jämförs resultaten med de sju kommuner som inom respektive område är att betrakta som mest likvärdiga med Alingsås utifrån parameter som påverkar resultatet, som exempelvis socioekonomi. De kommunerna kan alltså vara olika beroende på vilket område som analyseras.

Verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning är inte att förväxla med de politiskt prioriterade målen för kommunens utveckling, de syftar istället till att säkerställa en grundläggande kvalitet utifrån kommunens huvudsakliga uppdrag.

Indikator	Liknande kommuner 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Andel elever som klarar sin skolgång i grund- och gymnasieskola ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende grundskola					
Grundskola	82	86	84	88	
Gymnasieskola	70	75	75	73	

Indikator	Liknande kommuner 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Brukarnas nöjdhet med hemtjänst och särskilt boende ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende äldreomsorg					
Hemtjänst	89	88	94	-	
Särskilt boende	79	80	83	-	

Indikator	Liknande kommuner 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Andel vuxna personer som inte återkommer i försörjningsstöd efter avslutat försörjningsstöd ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende ekonomiskt bistånd					
Andel vuxna personer som inte återkommer i försörjningsstöd efter avslutat försörjningsstöd	89	70	81	86	

Indikator	Liknande kommuner 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Andel nöjda brukare inom LSS som trivs hemma ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende LSS					
Andel nöjda brukare inom LSS som trivs hemma	83	81	81	83	

Indikator	Liknande kommuner 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Handläggningstid bygglov ska vara högst i nivå med genomsnittet avseende övergripande strukturellt liknande kommuner					
Handläggningstid bygglov	24 (2022)	-	33	32	

Indikator	Liknande kommuner 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Bedömning
Den totala sjukfrånvaron bland anställda ska vara högst i nivå med genomsnittet avseende övergripande strukturellt liknande kommuner					
Total sjukfrånvaro anställda	8 (2022)	-	9	8	

Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

För att en kommun ska bedömas ha god ekonomisk hushållning behövs det göras en samlad bedömning över de finansiella och verksamhetsinriktade målen för god ekonomisk hushållning. Alingsås kommun uppnår tre av fyra finansiella mål för år 2023. De senaste åren har kommunens resultat vida överstigit målet om god ekonomisk hushållning om 4 procent. Resultatet år 2023 är lägre än de två tidigare åren men fortsatt över två procentenheter högre än det finansiella målet. De starka resultaten har även lett till att soliditeten på kommunkoncernnivå har stigit från 25,6 procent år 2021 till 28,9 procent 2023. Självfinansieringsgraden av årets investeringar i skattefinansierad verksamhet har överstigit 200 procent de senaste tre åren, vilket är väsentligt högre än det finansiella målet. Det finansiella mål som inte uppfylls år 2023 är att nettokostnaderna inte ska öka snabbare än summan av skatteintäkter och statsbidrag. Detta kan förklaras till stor del med det extremt starka resultatet 2022 som nettokostnadsökningen för 2023 mäts utifrån. Detta finansiella mål är viktigt att följa över tid för att säkerställa att det finns en balans mellan kostnads- och intäktsutveckling. Beaktat ovanstående är den samlade bedömningen att Alingsås kommun uppfyller god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Av de åtta indikatorer som används för att utvärdera Alingsås kommuns ekonomiska hushållning ur ett verksamhetsperspektiv är endast tre bättre än genomsnittet för de jämförbara kommunerna.

Totalt sett görs bedömningen att Alingsås kommun inte har en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv då majoriteten av indikatorerna är sämre än genomsnittet för jämförbara kommunerna. Samtidigt framgår att för tre av de fem indikatorer där Alingsås kommun har sämre resultat än jämförbara kommuner, ligger Alingsås resultat förhållandevis nära genomsnittet. Både brukarnöjdheten inom hemtjänsten och den totala sjukfrånvaron är en procentenhet från genomsnittet och andelen nöjda brukare inom LSS som trivs hemma är två procentenheter under genomsnittet för jämförbara kommuner. Detta bedöms som små avvikelser som kan vara tillfälligheter men det behövs längre tidsserier för att avgöra om detta är början på en negativ trend eller just en tillfällig svacka.

Trots att kommunen inte har uppfyllt majoriteten av verksamhetsindikatorerna är det enbart två indikatorer (försörjningsstöd och bygglov) som är långt ifrån jämförelsekommunerna. Vad gäller indikatorn om försörjningsstöd gör kommunen bedömningen att en stor orsak till det sämre utfallet 2023 är ett nytt arbetssätt där kommunen är snabbare med att avsluta insatser vid exempelvis kortare anställningar. Detta bedöms som positivt ur ett verksamhetsperspektiv men påverkar denna indikator negativt då fler personer rent statistiskt räknas som att de återkommer i försörjningsstöd när de tidigare år, rent statistiskt, aldrig bedömdes lämna försörjningsstödet och därmed inte återkom. Det ska också noteras att det saknas utfall för bygglovsindikatorn och sjukfrånvaroindikatorn för år 2023. När vi jämför preliminära siffror på sjukfrånvaro 2023 med GR så är vi en av de kommunerna med lägst sjukfrånvaro så vi bedömer att den indikatorn rör sig i rätt

riktning. Vad gäller bygglovsindikatorn kommer handläggningstiden för 2023 vara lägre än för 2022 på grund av färre inkommande ärenden men det går dock inte att dra några slutsatser kring hur det påverkar vårt förhållande gentemot genomsnittet för liknande kommuner.

När man väger samman verksamhetsindikatorerna med de förhållandevis starka resultaten för de finansiella indikatorerna så är den samlade bedömningen att Alingsås kommun sammantaget har en god ekonomisk hushållning för år 2023 baserat på en helhetsbedömning där hänsyn tas till hur stora de negativa avvikelserna är mot målvärdena.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Utvärderingen av Alingsås kommuns finansiella ställning utgår från koncernperspektivet med nedbrytning till skattefinansierade, avgiftsfinansierade och affärsdrivande verksamheter. Enskilda koncernheter kommenteras där det är relevant. Utvärderingen utgår från områdena:

Koncernens intäkter, kostnader och resultat

Budgetföljsamhet

Koncernens investeringar och deras finansiering

Pensionsskuldens utveckling

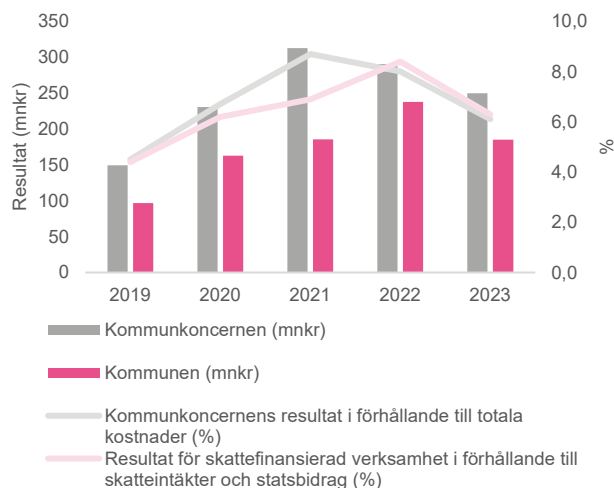
Koncernens soliditet

Resultatutveckling

Resultatet för kommunkoncernen uppgick vid årets utgång till 250 mnkr (290 mnkr). Det genomsnittliga resultatet de fem senaste åren uppgår till ca 247 mnkr. I förhållande till verksamhetens totala kostnader uppgår årets resultat till 6 procent (8 procent) medan det genomsnittliga värdet för den senaste femårsperioden uppgår till drygt 7 procent.

Resultatet i den skattefinansierade verksamheten uppgick 2023 till 189 mnkr vilket är en minskning jämfört med föregående års resultat på 238 mnkr. Minskningen beror på sänkta resultat i verksamheterna, främst exploateringsverksamheten som 2023 redovisar ett negativt resultat 2023 på 10 mnkr mot 2022 års överskott på 31 mnkr. Däremot så ökar skatter och bidrag samt finansiella intäkter jämfört med 2022. Inflationen innebär dock att trots ökade intäkter så har kommunens köpkraft ökat marginellt under året.

Den avgiftsfinansierade verksamheten hade 2022 ett positivt resultat på 2 mnkr men utfall 2023 blev negativt om 4 mnkr. Skillnaden mellan åren beror främst på en skatterevision som genomförts under året. Skatterevisjonen avsåg avfallsverksamheten åren 2021 och 2022 och ledde till ökade kostnader för avfallsskatt med 5 mnkr innevarande år.

Den affärsdrivande verksamheten redovisar ett resultatöverskott om 65 mnkr (51 mnkr), vilket är en förbättring gentemot föregående år. I snitt har den affärsdrivande verksamheten haft en resultatnivå om ca 73 mnkr den senaste femårsperioden. Det som framför allt påverkar snittresultatet är att fastighetskoncernen redovisade ett resultat för 2021 på 127 mnkr, varav reavinster motsvarande ca 69 mnkr, att jämföra med till exempel 2 mnkr för 2023 respektive 3 mnkr för 2022. De två senaste åren är att betrakta som "normalår" medan 2021 inte tillhör vanligheterna sett ur ett historiskt perspektiv. Reavinsterna från 2021 avsåg främst försäljning av tomträtter.

Budgetföljsamhet

Drift

Driftresultat i mnkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Budgetavvikelse (mnkr)	Budgetavvikelse (%)
Skattefinansierad verksamhet	76	189	114	150
Avgiftsfinansierad verksamhet	0	-4	-4	-410
Affärsdrivande verksamhet	61	65	4	7
Kommunkoncern	136	250	114	83

Alingsås kommunkoncerns sammanställda resultat 2023 uppgår till 250 mnkr vilket är 114 mnkr över det budgeterade resultatet på 136 mnkr.

Den skattefinansierade verksamhetens avvikelse på 114 mnkr jämfört med budget är främst hänförlig till kommunens intäkter från skatter och generella statsbidrag som ökat med 79 mnkr och finansnettot som ökat med 118 mnkr. Ökade kostnader för pensioner (20 mnkr) och givna bidrag inklusive bidrag till statlig infrastruktur (50 mnkr) avviker däremot negativt jämfört med budget. Bland kommunens nämnder är den största avvikelsen om 11 mnkr hänförlig till exploateringsverksamheten inom kommunstyrelsen.

Den avgiftsfinansierade verksamheten avviker negativt mot budget med 4 mnkr. Avvikelsen beror till största del på den skatterevision som genomförts under året avseende åren

2021 och 2022 som ökade kostnaderna för avfallsskatt med 5 mnkr.

Den affärsdrivande verksamheten i kommunkoncernens bolag uppvisar en budgetavvikelse på drygt 4 mnkr vilket är en relativt liten skillnad. I budgeten ingick reavinster om ca 14 mnkr medan utfallet hänförligt till reavinster enbart uppgick till ca 2 mnkr. Budgetkolumnen ovan avser kommunens beslutade sammanställda budget med tillägg för budget för Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund.

Fördjupad information gällande verksamheternas resultat återfinns för skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet i driftredovisningen medan ytterligare information för den affärsdrivande verksamheten finns i respektive aktiebolags årsredovisning.

Investering

Investeringar i mnkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget- avvikelse (mnkr)	Budget- avvikelse (%)
Skattefinansierad verksamhet	147	125	22	15
Avgiftsfinansierad verksamhet	164	96	68	42
Affärsdrivande verksamhet	564	502	62	11
Kommunkoncernen	875	723	152	17

Alingsås kommunkoncerns sammanställda investeringar 2023 uppgår till 723 mnkr vilket är 152 mnkr under budgeterade investeringar på 875 mnkr.

Kommunens skattefinansierade verksamhet avviker 22 mnkr och avser huvudsakligen kommunstyrelsen där investeringar kopplade till lokalanpassningar samt exploatering är lägre än budgeterat.

Kommunens avgiftsfinansierade verksamheters avvikelse på 68 mnkr kommer från både avfalls- och VA-verksamheten. Inom avfallsverksamheten har försenade leveranser av fordon inneburit en avvikelse om 15 mnkr. För VA-verksamheten uppgick avvikelsen till 53 mnkr vilket främst beror på kostnadsförskjutning framåt i tiden gällande Nohaga reningsverk.

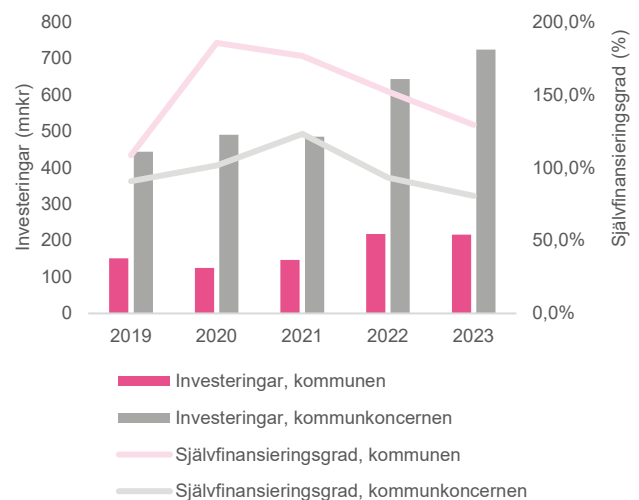
Den affärsdrivande verksamheten uppvisar avvikelser gentemot budget på ca 62 mnkr, vilken kan förklaras av att vissa projekt inte riktigt kommit så långt som budgeterats. Vissa av projekten är påbörjade men koncernen har inte kommit så långt ännu som budgeten angav.

Ovanstående total investeringsbudget om ca 875 mnkr innefattar Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund med ca 5 mnkr medan den sammanställda budgeten om 870 mnkr inte innefattar räddningstjänstförbundet.

Kommunkoncernens investerings- och finansieringsverksamhet

Investeringsverksamheten

Som framgått ovan var de totala investeringarna för Alingsås kommunkoncern 723 mnkr. Majoriteten av investeringsvolymen i kommunkoncernen är hänförlig till den affärsdrivande verksamheten där merparten av investeringarna är hänförliga till fastighetskoncernen. Självfinansieringsgraden av årets investeringar uppgick vid årets utgång till 81 procent (93), den genomsnittliga självfinansieringsgraden den senaste femårsperioden är 98 procent. Minskningen av självfinansieringsgraden i jämförelse med föregående period beror på skillnader i resultat och total investeringsvolym. En hög självfinansieringsgrad inom kommunkoncernen är av vikt då det innebär att kommunkoncernen kan hantera finansieringen utan att öka låneskulden.

Långfristiga skulder

Kommunkoncernens samlade låneskuld mot kreditinstitut uppgick vid årets början till 3 633 mnkr. Alingsås kommuns del uppgick till 3 626 mnkr. Till detta ingår även Alingsås kommuns andel om 7 mnkr av det lån som Alingsås och Vårgårda Räddningstjänst tog upp 2019. Under året har kommunen genomfört nyupplåning som uppgår till 165 mnkr. Låneskulden uppgår därmed till 3 798 mnkr. Kommunen administrerar upplåning och utlåning till koncernen genom internbanken.

Soliditet

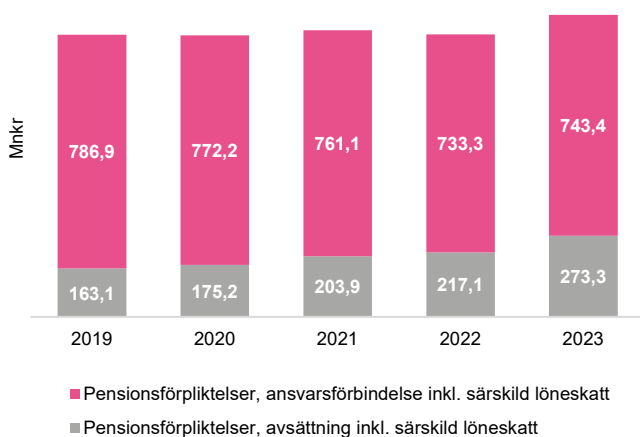
Soliditet i %	2023	2022	2021	2020	2019
Koncernen (fullfonderingsmodell)	28,9	27,9	25,6	22,9	20,8
Kommunen (fullfonderingsmodell)	22,5	21,2	18,7	16,8	14,6
Koncernen (blandmodell)	37,8	37,3	36,0	34,2	33,0
Kommunen (blandmodell)	32,8	32,1	30,7	29,8	28,3

Soliditet är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet och mäter hur mycket av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditetsutvecklingen beror på förändring av eget kapital och tillgångar. För 2023 uppgick soliditeten för kommunkoncernen vid årets utgång till knappt 29 procent, vilket betyder en ökning mot föregående år där soliditeten uppgick till 28 procent.

Soliditetsutvecklingen förklaras av att kommunkoncernen även detta året presterade ett starkt resultat. Alingsås kommun har ingen specifikt uttalad soliditetsnivå att nå utöver att soliditeten ska hållas på en jämn nivå eller öka. Att soliditetsnivån mellan åren är jämn och ökar är positivt då det skapar ett ökat handlingsutrymme för kommunkoncernen att kunna hantera oförutsägbara händelser och eventuella fluktuationer i resultatutvecklingen. Ur ett koncernperspektiv är det av stor vikt att bolagen inom den affärsdrivande verksamheten har en gynnsam och stabil soliditet, annars riskerar kommunen att behöva tillskjuta medel om de drabbas av finansiella svårigheter.

Pensionsskuld

Den totala pensionsskulden för kommunkoncernen i Alingsås uppgår vid årets utgång till 1 017 mnkr, vilket är en ökning med 67 mnkr jämfört med föregående år (950 mnkr). Ökningen är relaterad till det ekonomiska läget där inflationen via inkomstbasbeloppet ökar kostnad och skuld. Pensionsskulden väntas dock minska på sikt på grund av förändringar i pensionsavtalet som går från förmånsbestämda pensioner till avgiftsbestämda pensioner.

Det faktum att pensionsskulden över tid kommer att minska är gynnsamt för kommunens skuldsättning. Minskningen av pensionsskulden har en positiv inverkan på kommunens soliditet, detta mot bakgrund av att kommunen följer fullfundsmodellen vid redovisning av pensionsskulden. Det innebär att pensionsskulden redovisas som en avsättning i balansräkningen och inte som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Den totala pensionsskulden visualiseras i balansräkningen på balansräkningens skuldsida vilket medför en lägre soliditetsnivå än vid redovisning av pensionsskulden i form av blandmodellen. Detta medför att soliditeten blir lägre för Alingsås kommun än för kommuner som redovisar pensionen i form av en ansvarsförbindelse.

För ytterligare upplysningar om pensionsskulden, se avsnittet "Analys av pensionsskulden".

Balanskravsresultat

Balanskravet är ett krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader som regleras i kommunallagen. Balanskravet innebär att budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om kostnaderna är större än intäkterna under ett enskilt år uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Huvudprincipen vid avstämning av balanskravet är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämningen görs. Därför börjar balanskravsutredningen med årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar. Därtill finns det möjlighet att gottgöra resultatet för realisationsvinster/förluster som uppstått vid avyttring av tillgångar om dessa avyttringar bidrar till en god ekonomisk hushållning (t.ex. kostnadsbesparingar) i framtiden. Återföring ska också ske av realiserade vinster och förluster i värdepapper. Eftersom kommunen redovisar pensionsförplikterna enligt fullfonderingsmodellen justeras denna effekt i balanskravsresultatet.

Belopp i mnkr	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	185	238
Samtliga reavinster	-1	-1
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-97	31
Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	1	3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	89	271
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	10	-28
Årets balanskravsresultat	99	243

Alingsås kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000. Det finns därmed inget tidigare underskott att återställa. Balanskravsresultatet uppgår år 2023 till 99 mnkr, vilket innebär att Alingsås kommun uppnår kravet om en balans mellan intäkter och kostnader. Årets balanskravsresultat har minskat kraftigt mot föregående period. Värdet på kommunens placeringar har ökat markant under året och jämfört med föregående år. Detta leder till att balanskravsresultatet nu minskas med 97 mnkr i stället för att öka med 31 mnkr som det gjorde föregående år.

Alingsås kommun har beslutat att inte tillämpa någon resultatutjämningsreserv (RUR), vilket innebär att ingen redovisning av denna görs.

Det strukturella resultatet erhålls genom att balanskravsresultatet justeras för reavinster från tomtförsäljningar. Reavinster från tomtförsäljningar uppgår till 2 mnkr. Kommunens budget för 2023 anger att det strukturella resultatet bör uppgå till minst 3 procent av skatter och generella statsbidrag för att möta kommande finansieringsbehov. Det strukturella resultatet enligt ovanstående definition uppgår till 97 mnkr, vilket motsvarar 3 procent av skatter och generella statsbidrag.

Väsentliga personalförhållanden

Personalredovisning

I december 2023 var antalet tillsvidareanställda 3 242 personer vilket motsvarar en ökning med 58 medarbetare jämfört med samma måttillfälle 2022. Den största ökningen har skett inom barn- och ungdomsnämnden där antalet visstidsanställda har minskat med motsvarande volym.

Antalet årsarbetare har ökat mer än antalet tillsvidareanställda i kommunen vilket kan förklaras av det fortsatta arbetet med heltidsresan där nämnderna aktivt arbetar med att erbjuda ökad sysselsättningsgrad till medarbetare som idag inte har en heltidstjänst. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har under året ökat med 0,4 procentenheter till 96,5 procent.

Personalomsättningen exkluderat pensionsavgångar har på kommunnivå minskat under året med en procentenhet till 9,7 procent. Därmed är den tre år långa trenden med en ökad omsättning brutet. Främst har andelen som lämnar för den privata arbetsmarknaden minskat vilket tyder på att konjunkturen och en försämrad arbetsmarknad fortsätter att ha påverkan.

Vissa utbildade yrkesgrupper så som sjuksköterskor, socialsekreterare, specialpedagoger och barnskötare fortsätter dock att ha en högre personalomsättning än vad som är önskvärt.

Medelåldern för tillsvidareanställda inom kommunen är oförändrad vid 45,3.

	2023	2022	Differens
Antal anställda			
Tillsvidare	3 242	3 184	58
Visstid	250	341	-91
Antal årsarbetare*			
Tillsvidare	3 127	3 060	67
Visstid	220	301	-81
Sysselsättningsgrad (%)			
Tillsvidare	96,5	96,1	0,4
Personalomsättning (%)			
Tillsvidare exkl. pensionsavgångar	9,7	10,7	-1,0
Medelålder			
Tillsvidare	45,3 år	45,3 år	-

*Årsarbetare räknar antalet heltidsanställningar enligt anställningsavtalet exklusive vilande anställningar.

Den utförda tiden av timavlönade har ökat relativt kraftigt under året med motsvarande 38 årsarbetare och ligger nu linje med perioden före pandemiåren. Utfallet förklaras delvis av att vård- och omsorgsnämnden har återgått till att schemalägga sommarvikarier på timmar istället för månadsvikariat samt att barn- och ungdomsnämnden under året varit mer restriktiva med att tillsätta månadsvikariat för att möta tillfälliga behov i verksamheten.

Den arbetade tiden utförd av timavlönade är 10,5 procent för helåret, jämfört med 9,1 procent för föregående år. Den sammanlagda övertiden har minskat från 32,5 till 25,2 årsarbetare, varav merparten av reduktionen har skett inom vård- och omsorgsnämnden.

Frånvaro till följd av vård av sjukt barn har under året minskat från 32,6 till 31,6 årsarbetare.

	2023	2022	Differens
Utförd tid av timavlönade			
Omräknat till antal heltidsarbetare	262,5	224,5	38,0
Fyllnadstid			
Omräknat till antal heltidsarbetare	10,9	14,7	-3,8
Övertid			
Omräknat till antal heltidsarbetare	25,2	32,5	-7,3

Kompetensförsörjning

Flertalet av nämnderna har fortsatta rekryteringssvårigheter kopplat till vissa befattningar och rätt kompetensnivå. Det råder brist på bland annat behöriga förskollärare, lärare i fritidshem, lärare i grundskola och anpassad grundskola samt myndighetsutövande personal. Det är också fortsatt en utmaning att rekrytera utbildad vård- och omsorgspersonal.

Kompetensförsörjningsutmaningen kräver en ökad förändringsbenägenhet och ger organisationen möjligheten att utveckla nya arbetssätt. Arbetet med att utveckla den strategiska kompetensförsörjningen inom kommunen och förvaltningarna följer plan och består av aktiviteter som möter behoven av kompetensförsörjning på både kort och lång sikt.

Exempel på nämndernas aktiviteter

Karriärvägsmodeller för olika yrkesgrupper inom vård och omsorg

Införande av digitalt språkverktyg

Medarbetarskap

Anställningsgaranti efter gymnasieutbildning

Vikarieprojekt inom förskolan

Test av alternativa bemannings- och schemamodeller

Äldreomsorgslyftet

Exempel på kommungemensamma aktiviteter

Strategi- och aktivitetsplanering för arbetsgivar- och platsvarumärke

Införande av "Framtidens ledare"

Samordnat och förstärkt stöd i chefsrekrytering

Ny medarbetarpolicy

Framtagande av handlingsplan för konkurrenskraftiga löner

Införande av språkkrav inom kommunens verksamheter

Sammantaget har både nämnderna och det kommungemensamma arbetet med kompetensförsörjningen haft ett särskilt fokus på att behålla och utveckla befintliga medarbetare.

Arbetsmiljö

Nämnderna har under perioden arbetat med riktade arbetsmiljöinsatser i syfte att omhänderta uppsatta arbetsmiljömål samt åtgärder utifrån genomförda skyddsronder.

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att införandet av det nya arbetssättet har genomförts enligt plan, där samtliga chefer erhållit en planering för det arbetsmiljöarbete som ska bedrivas på arbetsplatsen. Även om organisationen börjar hitta nya former för det systematiska arbetsmiljöarbetet, kan det konstateras att införandet av ett nytt arbetssätt fortsatt

innebär en stor förändring och förutsätter tid innan det ger full effekt.

Pulsmätningar, som syftar till att skapa förutsättningar för dialog kring engagemang och trivsel i organisationen, har genomförts enligt plan under året. Det övergripande resultatet från pulsmätningen visade att medarbetare i kommunen generellt upplever högt engagemang och trivsel. De risker som identifierats kan härledas framför allt till faktorer kopplat till hög arbetsbelastning.

Utvärdering av konceptet för pulsmätningar har genomförts under året, vilken visar att verksamheterna över lag är nöjd med konceptet kring pulsmätningen som mäter engagemang och trivsel. De förbättringsförslag som har framförts i utvärderingen har omhändertagits.

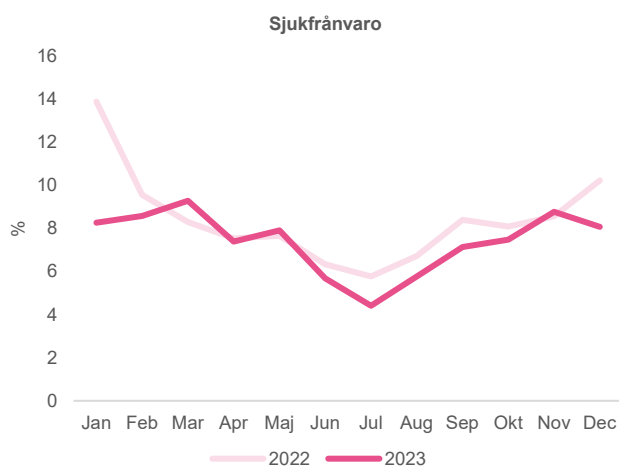

Sjukfrånvaro

Kommunens totala sjukfrånvaro har under perioden minskat med en procentenhet jämfört med samma period föregående år och motsvarar nu 7,4 procent vilket är den lägsta nivån sedan 2018. Som högst var sjukfrånvaron under 2020 med 9,8 procent. Kvinnor (8,3 procent) och medarbetare över 50 år (8,1 procent) är alltså de grupper med högst ohälsotal.

Andelen långtidsskrivna (60 dagar och mer) av den totala sjukfrånvaron uppgår till 41,7 procent vilket är en ökning med 4,5 procentenheter. Av den totala sjukfrånvaron är det således sjukintervallet dag 1–14 som stått för nära hela reduktionen under perioden.

Sjukfrånvaron fortsätter att vara fortsatt hög inom kontaktyrken så som barnskötare, elevassistenter undersköterskor och förskollärare som har en högre sjukfrånvaro än genomsnittet, både i nuläget och historiskt. Diagnoser kopplat till psykisk ohälsa utgör fortsatt den främsta orsaken till sjukfrånvaron av de pågående sjukfall som omfattas av sjukpenning via Försäkringskassan.

Den månadsvisa sjukfrånvaron följer föregående års utveckling, med undantag för en klart lägre frånvaronivå under januari och december. Orsak till den höga nivån under vinterperioden 2022 hade en tydlig koppling till en ökad smittspridning i samhället av säsongsinfluensa och covid-19, vilket inte varit fallet under 2023.

Sjukfrånvaro (%) *	2023	2022	Differens
Total sjukfrånvaro	7,4	8,4	-1,0
varav kvinnor	8,3	9,4	-1,1
varav män	4,5	5,2	-0,7
<29 år	5,3	6,3	-1,0
30–49 år	7,4	8,1	-0,7
50 år>	8,1	9,5	-1,4
Dag 1–14	3,3	4,2	-0,9
Dag 15–59	1,0	1,1	-0,1
Dag > 59	3,1	3,1	0,0

* Redovisningen avser samtliga anställningsformer inklusive timavlönade

Tillbud och arbetsskador

	2023	2022	Differens
Tillbud	1 697	1 411	286
Arbetsskador	440	409	31

Under året anmäldes totalt 1 697 tillbud vilket är en ökning från 1 411 under föregående år. Antalet anmälda arbetsskador har under året ökat från 409 till 440 stycken, varav 82 har genererat sjukfrånvaro.

De rapporterade tillbuden och arbetsskadorna har främst orsakats av psykisk överbelastning, hot och våld samt skada av annan person. Tillbud och arbetsskadorna återfinns framförallt inom yrkesområden i skola, förskola samt vård- och omsorg.

Orsaken till ökningen kan i huvudsak härledas till att nämnderna arbetat mer systematiskt med tillbudsrapporteringen, vilket medverkat till en ökad benägenhet att anmäla händelser.

Förväntad utveckling

I den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR framgår att den ekonomiska utvecklingen i Sverige ser utmanande ut de närmsta åren. Samtidigt kommer kommunens hyreskostnader och andra kostnader som är direkt kopplade till inflationen fortsätta öka jämfört med tidigare år. På längre sikt står Alingsås likt övriga kommuner inför utmaningen att klara av det demografiska trycket och en lägre intäktsutveckling. Det krävs en ekonomi i balans för att kunna fortsätta utveckla kommunens verksamheter och uppnå en god kvalitet. Kommunkoncernen står inför stora investeringsbehov innevarande och kommande år som påverkar den finansiella ställningen.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen		
		Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	3,11	749	703	730	1 226	1 239
Verksamhetens kostnader	4,11	-3 435	-3 477	-3 204	-3 635	-3 406
<i>Verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar</i>		-2 686	-2 774	-2 474	-2 409	-2 167
Avskrivningar	5	-94	-94	-93	-333	-308
Verksamhetens nettokostnader		-2 780	-2 868	-2 567	-2 742	-2 475
Skatteintäkter	6	2 281	2 318	2 212	2 318	2 212
Generella statsbidrag och utjämning	7	624	666	625	666	625
Verksamhetens resultat		125	116	270	242	362
Finansiella intäkter	8,11	65	206	55	147	16
Finansiella kostnader	9,11	-115	-137	-87	-139	-88
Resultat efter finansiella poster		75	185	238	250	290
Extraordinära poster	10	0	0	0	0	0
Årets resultat		75	185	238	250	290

Balansräkning

Belopp i mnkr	Not	Budget 2023	Kommunen		Kommunkoncernen	
			Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
<i>Anläggningstillgångar</i>		1 603				
Immateriella anläggningstillgångar	12		1	2	1	2
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13		1 212	1 113	5 186	4 839
Maskiner och inventarier	13		152	129	905	849
Övriga materiella anläggningstillgångar						
Finansiella anläggningstillgångar	14		97	92	21	16
Summa anläggningstillgångar		1 603	1 462	1 336	6 113	5 706
<i>Omsättningstillgångar</i>		5 274				
Förråd mm	15		13	12	26	23
Fordringar	16		3 886	3 683	416	367
Kortfristiga placeringar	17		1 169	1 069	1 169	1 069
Kassa och bank	18		651	637	661	641
Summa omsättningstillgångar		5 274	5 719	5 401	2 272	2 100
Summa tillgångar		6 877	7 181	6 737	8 385	7 806
<i>Eget kapital, avsättningar och skulder</i>						
Eget kapital	19					
Årets resultat		75	185	238	250	290
Övrigt eget kapital		1 370	1 428	1 190	2 176	1 886
Summa eget kapital		1 445	1 613	1 428	2 426	2 176
<i>Avsättningar</i>						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	992	997	934	1 017	950
Andra avsättningar	21	63	84	72	299	265
Summa avsättningar		1 055	1 081	1 006	1 316	1 215
<i>Skulder</i>						
Långfristiga skulder	22	3 196	3 230	3 062	3 237	3 070
Kortfristiga skulder	23	1 181	1 257	1 241	1 406	1 345
Summa skulder		4 377	4 487	4 303	4 643	4 415
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		6 877	7 181	6 737	8 385	7 806
Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter	24		Inga	Inga	Inga	Inga
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna			0	0	0	0
Övriga ansvarsförbindelser	25		7	7	0	0

Kassaflödesrapport

Belopp i mnkr	Not	Budget 2023	Kommunen		Kommunkoncernen	
			Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		75	185	238	250	290
Justering för ej likviditetspåverkande poster	26	212	125	166	377	401
Övriga likviditetspåverkande poster	27	-31	-31	-222	-31	-219
Poster som redovisas i en annan sektion	28	0	-1	-1	0	-4
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		256	278	181	596	468
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		-7	-7	-7	-7	-7
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-100	-204	-289	-49	-50
Ökning/minskning förråd och varulager		0	-1	5	-3	3
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-19	2	12	46	-83
Kassaflöde från den löpande verksamheten		130	68	-98	583	331
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i anläggningstillgångar		-324	-216	-218	-718	-618
Försäljning av anläggningstillgångar		0	1	1	4	13
Omklassificering och ej aktiverbara kostnader		0	0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0	-4	-4	-14	-42
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-324	-219	-221	-728	-647
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		100	174	131	174	131
Amortering av skulder för finansiell leasing		0	-2	-1	-2	-1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		100	172	130	172	130
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR						
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		0	-7	0	-7	0
Årets kassaflöde		-94	14	-189	20	-186
Likvida medel vid årets början		753	637	826	641	827
Likvida medel vid årets slut		659	651	637	661	641

Fullfonderingsmodell

Till och med 2016 har kommunen redovisat pensionerna enligt blandmodellen, vilket även dåvarande lag (1997:614) om kommunal redovisning angav. Under 2017 valde Alingsås kommun att byta redovisningsprincip för redovisning av pensioner vilket fortsättningsvis strider mot den nya lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. I syfte att erhålla en jämförelse mellan de olika metoderna anges nedan resultat- och balansräkning i korthet för 2023 och 2022 med bland- respektive

fullfonderingsmodell. Orsaken till byte av redovisningsprincip är att det ger en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och att de grundläggande principerna om öppen och tydlig redovisning följs på ett bättre sätt. Övergång från bland- till fullfonderingsmodell kan öka politikernas och tjänstemäns förståelse av ekonomisk ställning och resultat, vilket i sin tur underlättar planeringen av ekonomin och verksamheten

Resultaträkning		Blandmodell	Fullfond	Blandmodell	Fullfond
Belopp i mnkr	Not	2023	2023	2022	2022
Verksamhetens intäkter		703	703	730	730
Verksamhetens kostnader	Not 1	-3 515	-3 477	-3 250	-3 204
Avskrivningar		-94	-94	-93	-93
Verksamhetens nettokostnader		-2 906	-2 868	-2 613	-2 567
Skatteintäkter		2 318	2 318	2 212	2 212
Generella statsbidrag och utjämning		666	666	625	625
Verksamhetens resultat		79	117	224	270
Finansiella intäkter		206	206	55	55
Finansiella kostnader	Not 1	-89	-137	-69	-87
Resultat efter finansiella poster		195	185	210	238
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		195	185	210	238

Balansräkning		Blandmodell	Fullfond	Blandmodell	Fullfond
Belopp i mnkr	Not	2023	2023	2022	2022
<i>Tillgångar</i>					
Summa anläggningstillgångar		1 462	1 462	1 336	1 336
Summa omsättningstillgångar		5 719	5 719	5 401	5 401
Summa tillgångar		7 181	7 181	6 737	6 737
<i>Eget kapital, avsättningar och skulder</i>					
Årets resultat		195	185	210	238
Övrigt eget kapital		2 161	1 428	1 951	1 190
Summa eget kapital	Not 2	2 356	1 613	2 161	1 428
Summa avsättningar	Not 3	338	1 082	273	1 006
Summa skulder		4 487	4 487	4 303	4 303
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		7 181	7 181	6 737	6 737

Not 1

Resultateffekten för 2023 är 10 mnkr sämre enligt fullfonderingsmodellen, vilket också är förändringen av ansvarsförbindelsen mellan åren 2022 och 2023.

Resultateffekten för 2022 var 28 mnkr bättre enligt fullfonderingsmodellen, vilket är förändringen av ansvarsförbindelsen mellan åren 2021 och 2022.

Not 2

Om kommunen hade redovisat enligt blandmodellen skulle eget kapital ha ökat med ansvarsförbindelsens ingående värde per 2023-01-01, d.v.s. 733 mnkr. Samma gäller 2022 och då skulle ökningen ha varit 761 mnkr.

Not 3

Ansvarsförbindelsen 2023 har lyfts ut från avsättningen, d.v.s. ingående balans (733 mnkr) reducerat med förändringen som finns i resultatet (10 mnkr). Samma gäller för 2022.

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Inledning

Årsredovisningen är till stor del upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Ett väsentligt avsteg från gällande lagstiftning är att Alingsås kommun redovisar sina pensioner enligt den så kallade fullfonderingsmodellen vilket innebär att kommunen lyft in ansvarsförbindelsen som en avsättning i balansräkningen. Enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska en förpliktelse att betala ut pensionsförmåner som intjänats före år 1998 inte tas upp som skuld eller avsättning.

Orsaken till byte av redovisningsprincip avseende pensionsförpliktelserna är att det ger en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och att de grundläggande principerna om öppen och tydlig redovisning följs på ett bättre sätt. Övergång från bland- till fullfonderingsmodell kan öka politikernas och tjänstemäns förståelse av ekonomisk ställning och resultat, vilket i sin tur underlättar planeringen av ekonomin och verksamheten. Likt tidigare år redovisar kommunen en jämförande uppställning i årsredovisningen enligt blandmodell respektive fullfonderingsmodell i syfte att visa på skillnaderna.

Kommunen följer från och med 2020 delvis rekommendation R5 Leasing från Rådet för kommunal redovisning, vilken innebär att delar av kommunens leasingåtaganden klassificeras som finansiell leasing. Finansiella avtal redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att betala leasingavgiften redovisas som en skuld i balansräkningen. Övergången sker successivt och innebär att de avtal avseende leasing och hyra av lös egendom som tecknats från och med 2020-01-01 redovisas i enlighet med RKR R5. Övriga avtal redovisas som operationella. Från 2021 tillämpas RKR R5 på nya externa hyresavtal. Inga nya externa hyresavtal av väsentlighet har tecknats under 2021 och 2022. Under 2023 har kommunen tecknat hyresavtal med extern hyresvärd gällande två äldreboenden där kommunen formellt tar över och tillträder de båda fastigheterna från och med 1 januari 2024. Avtalen ingår i den inventering av hyresavtal som beskrivs nedan.

Under 2022 påbörjades en inventering av såväl interna som externa hyresavtal i syftet att bedöma huruvida vilka avtal som ska tas upp som finansiella hyresavtal i redovisningen. Inventeringen har intensifierats under hösten 2023 och planen var att redovisa detta första gången i samband med årsbokslut 2023 men den stora mängd avtal som finns har inneburit att kommunen har som mål att försöka redovisa dem från och med delårsbokslut 2024. Det krävs ett omfattande arbete med att samla in, gå igenom och framför allt klassificera dessa avtal. I avvaktan på detta hänvisas till kommunkoncernens balansräkning, vilken fångar upp merparten av kommunens hyresavtal och därmed värdet på de fastigheter som kommunen hyr av dotterbolagen. Merparten av avtalen är tecknade med kommunens

fastighetsbolag, främst Alingsåshem lokaler AB. 2004 såldes merparten av kommunens lokaler över till dåvarande Fabs AB, numera Alingsåshem lokaler AB. Koncerninterna avtal har hittills ej tagits upp som finansiella avtal i Alingsås kommuns räkenskaper. Skälet har varit att de bedöms omfattas av de sammanställda räkenskaperna. Totalt finns vid utgången av året ca 166 st. (139 st.) sådana koncerninterna avtal av olika omfattning och karaktär. Värdet på dessa framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara leasingavtal, där Alingsåshem AB och Alingsåshem lokaler AB är leasegivare gentemot Alingsås kommun, uppgår till ca 724 mnkr (536 mnkr).

Avtal med nyttjandeperiod 3 år eller mindre klassas som operationellt även om det i övrigt uppfyller kriterierna för finansiellt avtal.

Enligt 5 kap. 5 § LKBR ska intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens normala verksamhet redovisas som extraordinära poster. En post ska klassificeras som extraordinär om händelsen eller transaktionen som ger upphov till posten saknar ett tydligt samband med kommunens normala verksamhet, om händelsen eller transaktionen är av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet och om posten uppgår till ett väsentligt belopp. Inga sådana poster finns 2023. Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i egen not, se not 11. Jämförelsestörande poster är ett resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Utvecklingsarbete och immateriella rättigheter av väsentligt värde som medför framtida ekonomiska fördelar tas upp som immateriell tillgång. Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Med väsentligt värde menas minst ett halvt prisbasbelopp. Förvärvade IT-licenser skrivs av linjärt under avtalstiden som är mellan 3–5 år.

Materiella anläggningstillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är 10 000 kr.

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat. Komponentindelning har skett sedan 2016 på nya investeringar och sker främst inom gatu- och VA-verksamheten där det finns framtagna mallar. För övriga verksamheter inom kommunen har betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod inte bedömts föreligga. Mallarna används i de flesta fall men det åligger ansvarig projektledare att för varje enskilt projekt göra en

bedömning. Detta kan ske utifrån exempelvis hur trafikerad gatan är, vilka markförhållanden som råder etc. Avskrivningstiderna för VA varierar mellan 10–80 år. Avskrivningstiderna för gata varierar mellan 0–80 år.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, t.ex. verksamhetsförändringar, förändrad teknik etc.

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt överstigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som anläggningstillgångar från och med 2020. Ingen omräkning är gjord för tidigare år.

Samtliga aktier och andelar är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

För placeringsmedel värderade till verkligt värde har börskursen den 31/12 använts.

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsstapp där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken för projekt från och med 2016.

Utöver tomter för exploatering består lagret av artiklar främst hänförligt till VA-verksamheten, Nolhaga Parkbad samt skyddsutrustning för vård- och omsorgspersonal. Värdering sker post för post och till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde (återanskaffningsvärde). I samband med bokslut sker inventering och inkursbedömning. Nedskrivning sker av artiklar som bedöms vara defekta, uttjänta, skadade eller liknande. Vad avser skyddsutrustningen fattades ett beslut under hösten 2020 att Alingsås skulle ha ett beredskapslager gällande skyddsutrustning som räcker i 3 månader. Förrådet används löpande och definieras som ett överlager i enlighet med RKR:s rekommendation R19. Ingen beloppsgrens är fastställd för vad som lagerbokförs utan det är de faktiska egenskaperna på inköpet som avgör. Kommunens innehav av förråd, lager mm redovisas under not 15.

Skulder och avsättningar

Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som en förutbetalad intäkt och periodiseras på liknande sätt som anläggningen.

Erhållna offentliga investeringsbidrag redovisas som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Är anläggningen komponentindelad delas även bidraget upp på samma sätt.

Tidigare redovisades anläggningsavgifter och offentliga investeringsbidrag så att de reducerade det bokförda värdet. Korrigerig för anläggningsavgifter/investeringsbidrag före 2012 har inte gjorts.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10. KPA är Alingsås kommuns pensionsadministratör.

Övriga avsättningar har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelser i framtiden.

Driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 42,75 procent som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad.

Markförsäljningar redovisas som kortfristig skuld till dess att resultatföring sker.

Kostnader för IT och telefoni interndeberas utifrån självkostnad och verkligt nyttjande.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är ett sammandrag av kommunens, räddningstjänstförbundets och bolagskoncernens resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser. I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund som kommunen har minst 20 procents inflytande i. I kommunkoncernen ingår de bolag och förbund som framgått av tidigare redovisad organisationsbild.

Konsolideringsprinciper

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden vilket innebär att dotterbolagens egna kapital vid förvärvet, fastställt som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas verkliga värden, elimineras i sin helhet. Internvinster inom kommunkoncernen elimineras i sin helhet.

Interna poster av väsentlig betydelse har eliminerats. Obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt har redovisats som eget kapital.

Avsättningar

Pensionskulden hanteras olika i kommunkoncernen. Kommunen, Alingsås Energi Nät AB och Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund är med i KPA och redovisar således skulden i balansräkningen.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt enligt BFN 2012:1 (K3) för bolagskoncernen kräver att fullmäktige, nämnd, styrelse och företagsledning gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden. Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning.

Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Uppskattningar och bedömningar ses över årligen. Det slutliga utfallet av uppskattningar och bedömningar kan komma att avvika från nuvarande bedömningar. Effekterna av ändringar i dessa redovisas i resultaträkningen under det räkenskapsår som ändringen görs samt under framtida räkenskapsår om ändringen påverkar både aktuellt och kommande räkenskapsår.

Genomgående för kommunkoncernen är att uppskattningar och bedömningar utgår från försiktighetsprincipen. Exempel på försiktighetsprincipen, samt ovanstående ställningstagande, är främst hänförligt till poster som till exempel osäkra fordringar, tvister, avsättningar i övrigt med mera. För ytterligare information kring sådana poster hänvisas till not 1 ovan, respektive not i övrigt eller information i förvaltningsberättelsen. För eventuell mer detaljerad information avseende koncernbolagen hänvisas till respektive årsredovisning.

För alla händelser efter datumet för räkenskapsårets utgång som kräver justeringar eller att upplysningar lämnas har justeringar gjorts eller upplysningar lämnats.

Not 3-11 Noter till resultaträkningen

Alla belopp är angivna i mnkr.

Not 3 Verksamhetens intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Försäljningsintäkter	31,8	30,4	358,5	881,4
Taxor och avgifter	270,7	261,3	313,6	288,2
Hyror och arrenden	54,1	53,3	639,4	53,3
Bidrag och kostnadsersättningar varav bidrag och kostnadsersättningar från staten	155,2	156,0	155,2	156,0
varav offentligt bidrag hänförliga till investering	0,8	0,7	1,0	0,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	54,4	57,0	54,4	57,0
Exploateringsintäkter	2,5	48,9	2,5	48,9
Realisationsvinster	0,7	1,1	3,1	4,4
Försäkringsersättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	0,0	0,0	5,7	9,0
Aktiverade egna arbeten	0,0	0,0	9,6	10,2
Elimineringar inom koncernen			-505,3	-437,9
Summa verksamhetens intäkter	703,3	730,4	1 225,9	1 238,9

Not 4 Verksamhetens kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Löner och sociala avgifter	-1 852,5	-1 756,1	-1 988,4	-1 881,5
Pensionskostnader inklusive löneskatt	-179,0	-105,3	-192,0	-118,2
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-10,7	-7,7	-158,3	-30,1
Bränsle, energi och vatten	-28,5	-29,9	-29,4	-277,9
Köp av huvudverksamhet	-520,0	-480,4	-545,2	-592,5
Lokal- och markhyror	-329,4	-311,8	-594,9	-319,6
Övriga tjänster	-265,2	-225,7	-267,8	-276,3
Lämnade bidrag	-108,7	-99,2	-108,7	-99,2
Realisationsförluster	0,0	-0,4	-3,1	-0,4
Exploateringskostnader	-0,2	-5,7	-0,2	-5,7
Bolagsskatt	0,0	0,0	-22,6	-19,9
Övriga kostnader	-182,4	-182,2	-229,5	-222,5
Elimineringar inom koncernen			505,3	437,9
Summa verksamhetens kostnader	-3 476,6	-3 204,4	-3 634,8	-3 405,9

Not 5 Avskrivningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	2023	2022	2023	2022
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-0,7	-0,5	-0,7	-0,5
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-48,7	-42,3	-263,2	-243,0
Avskrivningar maskiner och inventarier	-38,3	-35,2	-48,7	-43,7
Nedskrivningar/utrangeringar	-6,5	-14,9	-20,3	-20,8
Summa avskrivningar	-94,2	-92,9	-332,9	-308,0

Se även noterna 12 och 13.

Not 6 Skatteintäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	2023	2022	2023	2022
Preliminär kommunalskatt	2 273,9	2 150,3	2 273,9	2 150,3
Preliminär slutavräkning innevarande år	33,1	48,9	33,1	48,9
Sluträkningsdifferens föregående år	10,9	13,3	10,9	13,3
Summa skatteintäkter	2 317,9	2 212,5	2 317,9	2 212,5

Skatteintäkter och statsbidrag baseras i årsbokslut på SKR:s prognos från december, cirkulär 23:58. Efter årsbokslutet har en negativ avvikelse om 4,3 mnkr skett för slutavräkning skatt 2023 i senast publicerade skatteprognos från SKR.

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämning	386,2	341,8	386,2	341,8
Kommunal fastighetsavgift	92,6	87,9	92,6	87,9
Bidrag för LSS-utjämning	74,4	62,9	74,4	62,9
Kostnadsutjämning	7,7	5,1	7,7	5,1
Regleringsbidrag/-avgift	98,4	115,3	98,4	115,3
Generella statsbidrag	7,0	11,8	7,0	11,8
Skolmiljarden 2021 och 2022	0,0	5,9	0,0	5,9
Flyktningmottagande Ukraina	1,4	0,8	1,4	0,8
Utökad bemanning sjuksköterskor inom äldreomsorgen 2021	2,8	2,5	2,8	2,5
Utökad bemanning sjuksköterskor inom äldreomsorgen 2022	2,6	0,0	2,6	0,0
Specialistundersköterskekompetens	0,2	0,0	0,2	0,0
Övrigt	0,0	2,6	0,0	2,6
Summa generella statsbidrag och utjämning	666,3	624,8	666,3	624,8

Bidrag som avser flera redovisningsperioder	Belopp	Period
	Utökad bemanning sjuksköterskor inom äldreomsorgen 2022	5,5
Garanterat grundbelopp	4,5	Jan 2023-Dec 2024
Tillkommande medel	1,0	Juni 2023 - Dec 2024
Periodiserat till 2024	3,0	

Not 8 Finansiella intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	2023	2022	2023	2022
Utdelningar på aktier och andelar	0,2	2,2	0,7	2,2
Ränteintäkter	85,8	46,4	86,6	47,0
Realiserad vinst på försäljning av placeringsmedel	8,8	5,5	8,8	5,5
Orealiserad värdestegring på placeringsmedel	104,2	0,0	104,2	0,0
Övriga finansiella intäkter	6,7	0,4	6,7	0,4
Elimineringar inom koncernen			-60,5	-39,2
Summa finansiella intäkter	205,7	54,5	146,5	15,9

Not 9 Finansiella kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	2023	2022	2023	2022
Räntekostnader	-53,4	-27,3	-114,2	-66,8
Ränta på pensionsavsättningar	-64,1	-21,9	-65,4	-22,2
Förlust vid försäljning av placeringsmedel	-6,1	-3,3	-6,1	-3,3
Orealiserad värdeminskning placeringsmedel	-7,6	-31,0	-7,6	-31,0
Övriga finansiella kostnader	-6,1	-3,7	-6,1	-3,7
Elimineringar inom koncernen			60,5	39,2
Summa finansiella kostnader	-137,3	-87,2	-138,9	-87,8

Not 10 Extraordinära poster

Inga extraordinära poster finns.

Not 11 Jämförelsestörande poster

Inga jämförelsestörande poster finns.

Not 12–25 Noter till balansräkningen

Alla belopp är angivna i mnkr.

Not 12 Immateriella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Ingående anskaffningsvärde	29,4	28,7	29,4	28,7
Inköp	0,0	0,5	0,0	0,5
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,2	0,0	0,2
Utgående anskaffningsvärde	29,5	29,4	29,5	29,4
Ingående ack avskrivningar	-27,7	-27,2	-27,7	-27,2
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,7	-0,5	-0,7	-0,5
Utgående ack avskrivningar	-28,3	-27,7	-28,3	-27,7
Ingående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/Återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	1,2	1,7	1,2	1,7
Genomsnittlig nyttjandeperiod	44 år	54 år	44 år	54 år

Immateriella anläggningstillgångar består av servitut och digitalisering.

Not 13 Materiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	1 610,0	1 444,8	7 011,6	6 444,3
Inköp	160,7	181,1	350,4	402,2
Försäljningar	0,0	0,0	-19,7	-29,3
Utrangeringar	-4,7	-15,4	-4,7	-15,4
Överföringar	-9,1	-0,5	231,1	209,8
Utgående anskaffningsvärde	1 756,9	1 610,0	7 568,7	7 011,6
Ingående ack avskrivningar	-496,9	-455,1	-2 111,0	-1 948,2
Försäljningar	0,0	0,0	17,3	27,5
Utrangeringar	0,3	0,5	0,3	0,5
Överföringar	0,0	0,0	-5,5	0,0
Årets avskrivningar	-48,7	-42,3	-208,3	-190,8
Utgående ack avskrivningar	-545,3	-496,9	-2 307,2	-2 111,0
Ingående ack nedskrivningar	0,0	0,0	-62,0	-56,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/Återföringar	0,0	0,0	-14,0	-6,0
Utgående ack nedskrivningar	0,0	0,0	-76,0	-62,0
Utgående redovisat värde	1 211,6	1 113,1	5 185,5	4 838,6
Genomsnittlig nyttjandeperiod	31 år	33 år	35 år	35 år

Not 13 Materiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	457,3	441,1	1 820,8	1 765,1
Inköp	55,3	35,9	119,6	85,2
Försäljningar	-0,2	-6,5	-7,3	-44,1
Utrangeringar	-12,8	-13,2	-12,8	-13,2
Överföringar	9,1	0,0	40,7	27,8
Utgående anskaffningsvärde	508,7	457,3	1 961,0	1 820,8
Ingående ack avskrivningar	-328,7	-312,3	-971,9	-930,6
Försäljningar	0,1	5,8	8,5	41,6
Utrangeringar	10,8	13,0	10,8	13,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-38,4	-35,2	-103,6	-95,9
Utgående ack avskrivningar	-356,2	-328,7	-1 056,2	-971,9
Ingående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/Återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	152,5	128,6	904,8	848,9
varav finansiell leasing	6,9	5,7	6,9	5,7
Genomsnittlig nyttjandeperiod	13 år	13 år	18 år	19 år

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Värdepappersinnehav				
Aktier Adda	0,1	0,1	0,1	0,1
Andelar Kommuninvest	20,2	16,0	20,2	16,0
Aktier Alingsås Rådhus AB	76,2	76,2	0,0	0,0
Övriga andelar	0,0	0,0	0,2	0,3
Redovisat värde vid årets slut	96,5	92,3	20,5	16,4
Långfristiga fordringar				
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	96,5	92,3	20,5	16,4

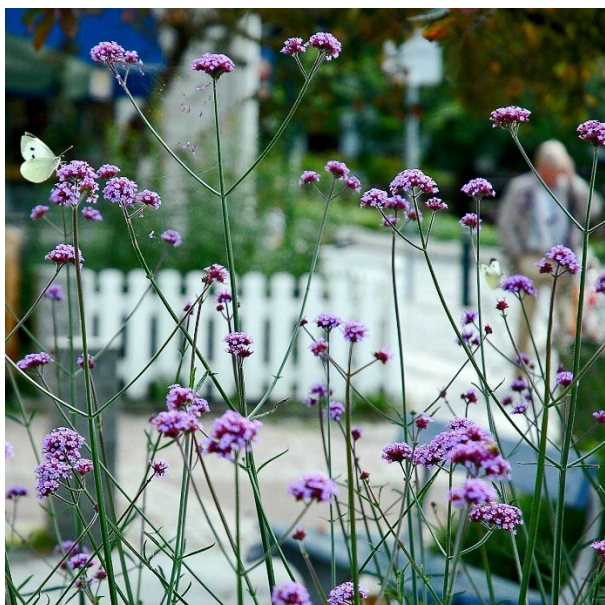
Not 16 Fordringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Kundfordringar	22,0	34,5	66,8	53,6
Statsbidragsfordringar och kostnadsersättningar	97,9	95,6	102,8	100,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	211,1	210,6	273,3	282,8
<i>varav positiv avräkning på skatteintäkterna</i>	92,9	109,8	92,9	109,8
Övriga kortfristiga fordringar	3 555,0	3 341,8	3 616,4	3 373,1
Elimineringar inom koncernen			-3 643,1	-3 442,4
Redovisat värde vid årets slut	3 886,0	3 682,5	416,2	367,4

Inga upplupna kostnadsersättningar eller riktad/generella statsbidrag finns redovisade för 2023 respektive 2022.

Not 15 Förråd m.m.	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Förråd, varulager				
Elcertifikat	0,0	0,0	0,0	0,0
Utsläppsrätter	0,0	0,0	1,1	1,1
Övrigt förråd	2,8	3,7	13,3	11,6
Exploateringsverksamhet				
Industrimark	5,7	3,9	7,3	5,4
Bostadsmark	4,0	4,2	4,0	4,2
Osålda tomter	0,5	0,5	0,5	0,5
Pågående arbete för annans räkning	0,0	0,0		0,1
Redovisat värde vid årets slut	13,0	12,3	26,2	22,9

Not 17 Kortfristiga placeringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Aktier och andelar				
Anskaffningsvärde	1 089,8	1 085,7	1 089,8	1 085,7
Värdereglering	-17,2	14,5	-17,2	14,5
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 072,6	1 100,2	1 072,6	1 100,2
Orealiserad värdestegring vid årets slut	96,6	-31,0	96,6	-31,0
Summa kortfristiga placeringar	1 169,2	1 069,2	1 169,2	1 069,2

Vad avser skyddsutrustning, som använts av personal inom vård- och omsorgsförvaltningen, fattades ett beslut under hösten 2020 att Alingsås skulle ha ett beredskapslager gällande skyddsutrustning som räcker i 3 månader.

Not 18 Kassa och bank	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Koncernkonto	649,4	636,3	655,2	636,3
Kassa och bank	1,5	1,1	5,9	4,9
Totalt	650,9	637,4	661,1	641,2

Not 19 Eget kapital	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Ingående eget kapital	1 427,5	1 189,7	2 176,0	1 885,6
Årets resultat	185,1	237,8	250,0	290,4
Justering eget kapital		0,0		0,0
Redovisat värde vid årets slut	1 612,6	1 427,5	2 426,0	2 176,0

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Avsatt till pensioner inklusive särskilda beslut				
Ingående avsättning	195,3	183,5	211,1	198,4
Nya förpliktelser under året	47,6	14,5	50,6	15,7
<i>Varav</i>				
<i>Nyintjänad pension</i>	28,8	10,8	31,8	10,8
<i>Ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	15,4	3,7	15,4	3,7
<i>Pension till efterlevande</i>	1,8	0,0	1,8	0,0
<i>Övrig post</i>	1,6	0,0	1,6	0,0
Årets utbetalningar	-6,0	-5,0	-6,2	-5,2
Förändring av löneskatt	10,1	2,3	10,8	2,2
Utgående avsättning	247,0	195,3	266,3	211,1
Avsatt till pensioner ansvarsförbindelsen				
Ingående avsättning	733,4	761,1	733,4	761,1
Nya förpliktelser under året	49,5	17,1	49,5	17,1
<i>Varav</i>				
<i>Ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	48,2	18,1	48,2	18,1
<i>Övrig post</i>	1,3	-1,0	1,3	-1,0
Årets utbetalningar	-41,4	-39,4	-41,4	-39,4
Förändring av löneskatt	1,9	-5,4	1,9	-5,4
Utgående avsättning	743,4	733,4	743,4	733,4

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Avsatt pensionsbehållning till förtroendevalda				
Ingående	5,6	5,1	5,6	5,1
pensionsbehållning förtroendevalda				
Nya förpliktelser under året	0,7	0,3	0,7	0,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,4	0,1	0,4	0,1
Löneskatt	0,3	0,1	0,3	0,1
Utgående pensionsbehållning förtroendevalda	7,0	5,6	7,0	5,6
Andra pensionsavsättningar	0,0	0,0	0,0	0,4
Summa avsatt till pensioner	997,4	934,3	1 016,7	950,5
Aktualiseringsgrad	96%	96%		
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0		
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF (endast livränta)	2	2		
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	1	1		

Belopp om 743 mnkr (733 mnkr) avser den del som enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska redovisas utanför balansräkningen, så kallad blandmodell.

Not 21 Andra avsättningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat vid årets början	20,1	20,1	20,1	20,1
Nya avsättningar lanspråktagna avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	20,1	20,1	20,1	20,1
Avsatt för bidrag till infrastruktursatsningar				
Redovisat vid årets början	51,3	39,7	51,4	39,7
Nya avsättningar lanspråktagna avsättningar	20,4	12,0	20,4	12,1
Outnyttjade belopp som återförts	-8,6	-0,4	-8,6	-0,4
Utgående avsättning	63,1	51,3	63,2	51,4
Avsatt för övrigt				
Redovisat vid årets början	1,1	2,5	1,1	2,5
Nya avsättningar lanspråktagna avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	-1,4	0,0	-1,4
Utgående avsättning	1,1	1,1	1,1	1,1
Avsatt för uppskjuten skatt				
Uppskjuten skatt hänförlig till				
Fastigheter	0,0	0,0	138,2	116,5
Underskott	0,0	0,0	-38,2	-28,7
Obeskattade reserver	0,0	0,0	114,3	104,6
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	214,3	192,4
Summa andra avsättningar	84,3	72,5	298,7	265,0

Avsättning för återställande av deponi avser Bälunge (15,1 mnkr) respektive Mjölsered (5 mnkr). Senaste beräkningen visar att kommunen först behöver nyttja återställningsfonden från och med år 2074. Kommunen har påbörjat projektering för sluttäckning av delar av deponin i Mjölsered. Uppdrag finns att inventera eventuella okända deponier.

Bidrag till infrastruktursatsningar avser bland annat medfinansiering E20 och gång- och cykelvägar samt till en planskildhet avseende Krangtan (52 mnkr). Under 2023 har Krangtans avsättning ökat med 13,1 mnkr, en tidigare avsättning för utbyggnad av gång- och cykelväg har ökat med 0,3 mnkr. En ny avsättning för gång- och cykelväg om 7 mnkr har gjorts under året.

Övriga avsättningar avser bidrag till förening som bygger en gång- och cykelväg.

Uppskjuten skatt är hänförlig till kommunkoncernen och avser främst differenser mellan fastigheters bokförda värden och skattemässiga värden (Fastigheter ovan) samt ackumulerade överavskrivningar (Obeskattade reserver ovan).

Not 22 Långfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Lån i banker och kreditinstitut				
Ingående lån i banker och kreditinstitut	3 625,9	3 495,9	3 632,8	3 502,8
Förändring lån under året	165,0	130,0	165,0	130,0
Redovisas som kortfristig skuld	-754,0	-739,9	-754,0	-739,9
Utgående lån i banker och kreditinstitut	3 036,9	2 886,0	3 043,8	2 892,9
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta, %	1,73%	1,03%	1,73%	1,03%
Genomsnittlig kapitalbindning, år	2,44 år	2,51 år	2,44 år	2,51 år
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	20%	21%	20%	21%
1-2 år	21%	19%	21%	19%
2-3 år	20%	18%	20%	18%
3-4 år	19%	20%	19%	20%
4-5 år	20%	19%	20%	19%
Överstigande 5 år		3%	0%	3%
Summa	100%	100%	100%	100%
Genomsnittlig räntebindning, år	2,44 år	2,51 år	2,44 år	2,51 år
Räntebindning andel av lån				
0-1 år	20%	21%	20%	21%
1-2 år	21%	19%	21%	19%
2-3 år	20%	18%	20%	18%
3-4 år	19%	20%	19%	20%
4-5 år	20%	19%	20%	19%
Överstigande 5 år		3%	0%	3%
Summa	100%	100%	100%	100%

Lån avseende finansiell leasing				
Ingående lån finansiell leasing	4,6	5,2	4,6	5,2
Förändring lån under året	8,0	0,5	8,0	0,5
Redovisas som kortfristig skuld	-3,0	-1,1	-3,0	-1,1
Utgående lån i banker och kreditinstitut	9,6	4,6	9,6	4,6
Investeringsbidrag				
Ingående skuld investeringsbidrag	15,4	12,3	16,2	13,3
Skuldförda investeringsbidrag under året	4,8	3,7	4,8	3,7
Upplösningar av investeringsbidrag under året	-0,8	-0,6	-0,9	-0,8
Utgående skuld investeringsbidrag	19,4	15,4	20,1	16,2
Genomsnittlig upplösningstid investeringsbidrag	24 år	24 år	24 år	24 år
Anslutningsavgifter				
Ingående skuld anslutningsavgifter	148,7	134,4	148,7	134,4
Skuldförda anslutningsavgifter under året	15,1	20,6	15,1	20,6
Upplösningar av anslutningsavgifter under året	-7,2	-6,3	-7,2	-6,3
Utgående skuld anslutningsavgifter	156,6	148,7	156,6	148,7
Genomsnittlig upplösningstid anslutningsavgifter	25 år	25 år	25 år	25 år
Investeringsfond VA				
Ingående skuld investeringsfond	7,3	7,5	7,3	7,5
Upplösningar av investeringsfond under året	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Utgående skuld investeringsfond VA	7,1	7,3	7,1	7,3
Summa långfristiga skulder	3 229,6	3 062,0	3 237,2	3 069,7

Säkringsredovisning

Alingsås kommun har per årsbokslut 2023 inga räntederivat och tillämpar således inte säkringsredovisning.

Finansriktlinjer

Kommunfullmäktige antog den 27 oktober 2021, § 204, Finanspolicy för Alingsås kommun. Syftet med finanspolicyen är att ange hur de finansiella risker som kommunen är exponerad för ska hanteras samt ange mål och riktlinjer för hur finansverksamheten i kommunen ska bedrivas. De övergripande målen för finansverksamheten inom Alingsås kommun är att säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital samt tillgodose behovet av finansiering av långsiktiga investeringar.

Upplåning

Den gemensamma finanshanteringen innebär att all upplåning i kommunkoncernen samordnas och utförs genom ekonomiavdelningen i Alingsås kommun. Med upplåning avses alla former av finansiering och kreditlöften. Extern upplåning ska ske av ekonomiavdelningen i Alingsås kommuns namn. Kommunen har även ansvar för att hantera ränte- och kapitalbindning i enlighet med Finanspolicy för Alingsås kommun. Kommunens totala upplånings- och kreditlöftesvolym ska eftersträva en genomsnittlig kapitalbindning på 2,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1,5 år och 4 år. Kommunens upplåningsportfölj ska eftersträva en genomsnittlig räntebindning på 2,5 år med ett tillåtet intervall mellan 1,5 år och 4 år.

Derivatinstrument

De kommunala bolagen har inte rätt att teckna avtal om derivatinstrument utan godkännande från kommunstyrelsen. Derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning, placeringsportfölj eller underliggande valutaexponeringar. Kommunen får använda derivatinstrument i form av terminer, FRA-kontrakt och ränteswappar för att hantera ränte- och valutarisker. Innan ett derivatinstrument används för första gången ska kommunstyrelsens arbetsutskott godkänna instrumentet. Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid genomföras och dokumenteras före affärsavslut.

Förutbetalda intäkter

Offentliga investeringsbidrag tas upp som en förutbetald intäkt och periodiseras över objektets nyttjandeperiod motsvarande i genomsnitt 24 år, vilket är lika med nyttjandeperioden för den tillgång som bidraget avser. Förutbetalda intäkter för anslutningsavgifter periodiseras på i genomsnitt 25 år vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för Va-anläggningen.

Investeringsfond

Avsättning investeringsfond VA avser avsättning från 2015 avseende en investering i huvudvattenledning. Investeringen togs i bruk 2017 och sedan dess upplöses fonden i takt med avskrivningar.

Not 23 Kortfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	757,0	741,0	757,0	741,0
Skulder till kommunala bolag	13,8	19,2	3 581,3	3 338,6
Leverantörsskulder	88,6	102,1	187,4	187,9
Personalens skatter och avgifter	62,6	59,2	66,3	63,8
Semester- och övertidsskuld	109,1	104,4	119,9	108,2
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	182,2	174,3	236,4	264,5
<i>varav negativ avräkning på skatteintäkter</i>	0	0	0	0
Skulder till staten	39,0	36,4	65,2	68,2
Övriga skulder	4,6	4,2	35,7	15,4
Elimineringar inom koncernen			-3 643,1	-3 442,4
Summa kortfristiga skulder	1 256,9	1 240,8	1 406,1	1 345,2

Posten Skulder till staten avser för kommunen främst löneskatt, fastighetsskatt samt preliminärskatt. I bolagen har motsvarande fördelats ut på övriga rader. Förutbetalda generella statsbidrag var 2023 3 mnkr (4,1). Inga förutbetalda riktade statsbidrag eller kostnadsersättningar finns.

Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Företagsinteckningar	Inga	Inga	Inga	Inga
Fastighetsinteckningar	Inga	Inga	Inga	Inga

Not 25 Övriga ansvarsförbindelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Kommunala stiftelser och bolag	6,9	6,9	0,0	0,0
Kommunalt förlustansvar	0,0	0,0	0,0	0,0
Egnahem				
Övriga förbindelser	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa övriga ansvarsförbindelser	6,9	6,9	0,0	0,0

Under 2019 tillkom ett borgensåtagande om 6,9 mnkr som Alingsås kommun har gentemot Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund (AVRF). Borgensåtagandet hör till ett under 2019 upptaget lån och avser Alingsås kommuns del av lånet. Alingsås kommun har i maj 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna

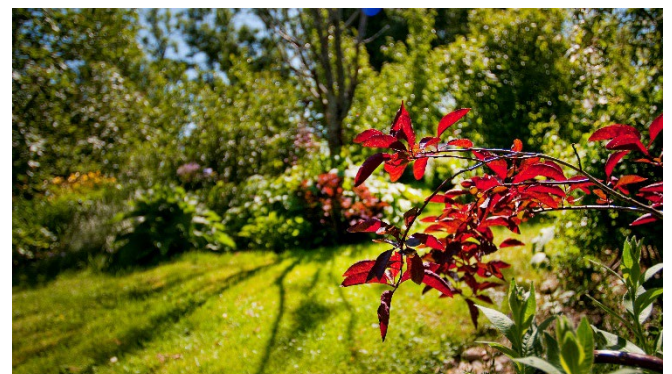
vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Alingsås kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 mnkr och totala tillgångar till 562 023 mnkr. Alingsås kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 3 918 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 3 997 mnkr.

Not 26-28 Noter till kassaflödesanalysen

Alla belopp är angivna i mnkr.

Not 26 Justering för ej likviditetspåverkande poster	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Avskrivningar	87,7	78,0	332,9	293,1
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	6,4	15,0	12,3	17,1
Gjorda avsättningar	20,4	12,1	20,4	12,1
Återförda avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ianspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensioner som inte är likvidpåverkande	98,3	32,0	97,9	32,7
Löneskatt på pensionsavsättningen	12,3	-3,0	12,3	-3,0
Intäktsförda ej likvida gåvor	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserade kursförändringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserade vinster	-104,2	0,0	-104,2	0,0
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga ej likvidpåverkande poster	4,3	31,5	5,7	49,3
Summa justering för ej likvidpåverkande poster	125,2	165,6	377,3	401,3

Not 29–32 Övriga noter

Alla belopp är angivna i mnr.

Not 27 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-47,4	-44,4	-47,4	-44,4
Utbetalning av övriga avsättningar exklusive bidrag till statlig infrastruktur	-1,2	-1,4	-1,2	-1,4
Inbetalda anslutningsavgifter	15,1	20,6	15,1	20,6
Inbetalda investeringsbidrag	3,2	3,7	4,3	7,1
Inköp av kortfristiga placeringar	-317,0	-607,1	-317,0	-607,1
Försäljning av kortfristiga placeringar	315,7	406,3	315,7	406,3
Summa övriga likvidpåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	-31,6	-222,3	-30,5	-218,9

Not 28 Poster som redovisas i en annan sektion	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Realisationsresultat som vid försäljning av anläggningstillgångar	-0,7	-0,7	-0,4	-4,3
Summa poster som redovisas i en annan sektion	-0,7	-0,7	-0,4	-4,3

Not 29 Leasing	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Leasingavgifter				
lös egendom				
Operationell leasing				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	15,1	14,6	15,1	14,8
Senare än 1 år men inom 5 år	11,4	11,7	11,4	11,9
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa framtida minimileaseavgifter	26,5	26,3	26,5	26,7
Leasing				
Finansiell leasing				
Totala	13,7	5,8	13,7	5,8
minimileaseavgifter Framtida finansiella kostnader	-1,1	-0,1	-1,1	-0,1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	12,6	5,7	12,6	5,7
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	3,0	1,1	3,0	1,1
Senare än 1 år men inom 5 år	9,0	4,6	9,0	4,6
Senare än 5 år	0,6	0,0	0,6	0,0
Summa nuvärde av minimileaseavgifter	12,6	5,7	12,6	5,7

Beloppen avser företrädesvis fordon.

Not 30 Räkenskapsrevision	Kommunen		Kommunkoncernen	
	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Sakkunnigt biträde	0,3	0,3	1,2	1,2
Förtroendevalda revisorer	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa kostnader räkenskapsrevision	0,4	0,4	1,3	1,3

Beloppen ovan avser kostnad för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning.

Not 31 Uppllysningar om upprättade särredovisningar

Särredovisning har upprättats för elnäts- och fjärrvärmeverksamheten i enlighet med ellagen (1997:857) och fjärrvärmelagen (2008:263). Särredovisningen lämnas till Energimarknadsinspektionen (Ei). Särredovisningarna finns tillgängliga hos Alingsås Energi Nät AB.

Särredovisning upprättas vidare för VA- och avfallsverksamheterna, se vidare under avsnitt särredovisning i bilagan.

Not 32 Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen		-	-	-	-
Alingsås Rådhus AB	100%	-	-	0,5	-
Alingsås Energi Nät AB	100%	-	-	-	-
Fastighetskoncernen	100%	-	-	-	0,5
Alingsåshem AB					
Räddningstjänstförbundet	78%	-	-	-	-

Not 32 Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Utdelning		Försäljning och påslag	
		Givna	Mottagna	Intäkt	Kostnad
Kommunen		-	-	39,8	412,3
Alingsås Rådhus AB	100%	-	-	-	0,6
Alingsås Energi Nät AB	100%	-	-	24,0	6,7
Fastighetskoncernen	100%	-	-	332,7	30,3
Alingsåshem AB					
Räddningstjänstförbundet	78%	-	-	55,6	2,2

Not 32 Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Lån		Räntor och påslag	
		Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad
Kommunen		3505,6	-	60,5	-
Alingsås Rådhus AB	100%	-	333,8	-	5,8
Alingsås Energi Nät AB	100%	-	269,0	-	3,8
Fastighetskoncernen	100%	-	2 902,8	-	50,9
Alingsåshem AB					
Räddningstjänstförbundet	78%	-	-	-	-

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning

Belopp i mnkr	Budget 2023			Bokslut 2023			Bokslut 2022		
	Nettokostnader	Intäkter	Kostnader	Nettokostnader	Budgetavvikelse	Intäkter	Kostnader	Nettokostnader	
Vård- och omsorgsnämnden	-913	238	-1 150	-912	1	248	-1 088	-840	
Socialnämnden	-224	22	-246	-224	0	15	-222	-207	
Kultur- och utbildningsnämnden	-338	94	-423	-330	8	94	-405	-311	
Barn- och ungdomsnämnden	-967	139	-1 114	-975	-8	135	-1 043	-908	
Bygg- och miljönämnden	-14	19	-34	-15	0	7	-19	-12	
Tekniska nämnden	-68	33	-105	-72	-3	56	-118	-62	
Kommunstyrelsen	-109	96	-216	-120	-10	128	-197	-70	
Överförmyndarnämnden	-6	0	-4	-4	1	0	-4	-4	
Summa skattefinansierad verksamhet	-2 640	641	-3 291	-2 651	-11	683	-3 097	-2 414	
Avfall	7	62	-62	0	-7	61	-56	5	
VA	30	102	-74	28	-2	92	-69	24	
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	36	164	-136	28	-8	153	-125	29	
Finansieringen	-82	14	-165	-151	-69	6	-95	-89	
Justering interna poster		-116	116	0	0	-112	112	0	
Verksamhetens intäkter - kostnader	-2 686	703	-3 477	-2 774	-88	730	-3 204	-2 474	

I tabellen lyfts verksamheternas nettokostnad exklusive avskrivningar och finansiella poster varför budgetavvikelse ej är samma som verksamheternas resultat.

Vård- och omsorgsnämndens nettokostnad är 1 mnkr lägre än budget vilket får bedömas som enligt budget beaktat nämndens storlek.

Kultur- och utbildningsnämndens nettokostnad är 8 mnkr lägre än budget vilket främst beror på positivt resultat gällande interkommunal ersättning för gymnasieplatser. Dels har Alingsås gymnasium valts av många elever i andra kommuner och dels har en stor andel av de i kommunen boende eleverna valt att utbilda sig på samma gymnasium. Samtidigt görs ett överskott inom integrationsenheten som en följd av lågt mottagande under året.

Barn- och ungdomsnämndens nettokostnad överstiger budget med 8 mnkr. Nämnden har under året haft höga personalkostnader och arbetet med att minska dessa har inte hunnit få effekt under innevarande år.

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamheter har en nettokostnad 3 mnkr över budget. Underskottet beror främst på högre kostnader för ett nytt grönyteskötselavtal samt kostnader relaterade till gatubelysning.

Kommunstyrelsens nettokostnad är 10 mnkr högre än budgeterat. Nettokostnadsökningen beror främst på låga intäkter för exploateringsverksamheten under året.

Överförmyndarnämndens nettokostnad är 1 mnkr lägre än budgeterat. Relativt sett en liten nämnd så är det en stor avvikelse motsvarande 25 procent. Den minskade nettokostnaden beror på lägre än väntade arvoden till huvudmän.

Avfallsverksamhetens nettokostnad är 7 mnkr högre än budgeterat. Ökningen beror huvudsakligen på en genomförd skatterevision avseende 2021 och 2022 och ledde till en ökad kostnad för avfallsskatt. Samtidigt har personalkostnaderna blivit högre än budgeterat då vakanser inom främst hämtningsverksamheten täckts med timanställda.

VA-verksamhetens nettokostnad är 2 mnkr högre än budgeterat vilket främst beror på minskade intäkter på grund av lägre vattenförbrukning under året.

Finansieringens nettokostnad är 69 mnkr högre än budgeterat. Den ökade kostnaden kommer främst från pensionskostnader (25 mnkr), kostnadsföring av statlig infrastruktur (20 mnkr) samt bidrag till juridiska personer (10,5 mnkr)

Investeringsredovisning

Belopp i mnkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Budgetavvikelse	Bokslut 2022
Vård- och omsorgsnämnden	5	4	1	2
Socialnämnden	1	1	0	1
Kultur- och utbildningsnämnden	10	9	1	7
Barn- och ungdomsnämnden	7	5	2	8
Bygg-och miljönämnden	0	0	0	0
Tekniska nämnden	59	64	-5	44
<i>varav Parkmiljö</i>	5	5	0	5
<i>varav Lekplatser</i>	5	6	-1	2
<i>varav Gång-och cykelvägar</i>	4	4	0	8
<i>varav Broar</i>	7	10	-3	0
Kommunstyrelsen	60	37	23	51
<i>varav Norra Stadsskogen</i>	17	2	15	3
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0
Summa skattefinansierad verksamhet	142	120	22	113
Avfall	17	2	15	3
VA	147	94	53	102
<i>varav Ledningsnät</i>	59	52	7	52
<i>varav Ombyggnad avloppsreningsverk</i>	7	2	5	24
Nolhaga				
<i>varav Pumpstationer</i>	57	28	29	3
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	164	96	68	105
Totalt kommunen	306	216	90	218
<i>varav finansiell leasing</i>	0	9	-9	1
<i>varav gåvor</i>	0	0	0	0
Affärsdrivande verksamhet	564	502	62	420
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund *	5	5	0	5
Totalt kommunkoncernen	875	723	152	643

* Förbundet ingår inte ovan i den skattefinansierade eller affärsdrivande verksamheten. Beloppen är justerade utifrån ägd andel.

I enlighet med RKR-R14 Drift och investeringsredovisning ska investeringsredovisningen utformas så att fleråriga och under året pågående investeringar ska kunna stämmas av mot beslutade eller beräknade totalutgifter. Fullmäktige beslutar inte om budget för fleråriga projekt därav följer Alingsås kommun inte RKR-R14 för kommunen eller den kommunala koncernen.

Alingsås har samlat sin fastighetsförvaltning huvudsakligen i bolagsform under Fastighetskoncernen Alingsåshem AB som är kommunens fastighetskoncern som förvaltar och investerar i kommunens verksamhetslokaler och bostadsbyggnation. Detta betyder att endast en ytterst liten del av fastighetsbeståndet ligger kvar i kommunal regi vilket medför att kommunens investeringar i huvudsak avser inventarier med undantag för investeringar i gator, vägar och va-anläggningar.

Den skattefinansierade verksamheten

Kommunens skattefinansierade verksamhet har 2023 gjort investeringar på 120 mnkr mot budgeterade 142 mnkr. Avvikelsen kommer huvudsakligen från kommunstyrelsen där investeringar kopplade till lokalanpassningar samt exploatering är lägre än budgeterat.

Den avgiftsfinansierade verksamheten

Kommunens avgiftsfinansierade verksamheter har 2023 investerat 96 mnkr mot budgeterade investeringar på 164 mnkr. Inom avfallsverksamheten har försenade leveranser av fordon gjort att investeringar på 15 mnkr skjutits på framtiden. Inom VA-verksamheten blev investeringarna 94 mnkr mot budgeterade 147 mnkr vilket främst beror på kostnadsförskjutning framåt i tiden gällande Nolhaga reningsverk.

Den affärsdrivande verksamheten

För året budgeterades investeringar om 564 mnkr med ett faktiskt utfall om 502 mnkr (420 mnkr). Budgetöverskottet om 62 mnkr inom den affärsdrivande verksamheten beror framförallt på förseningar och senarelagda projekt.

Under det gångna året har flera större projekt påbörjats och avslutats.

Under 2023 har dessa projekt varit pågående:

Ishall i Nolhaga

Alingsås räddningsstation

Om- och tillbyggnad av Noltorpsskolan, främst idrottshall

Kabom, nytt kommunhus

Ingaredsskolan

Renovering av Mjörngatan, kvarteret Bananen

Balkongrenovering i Stockslycke

Bälinge företagspark

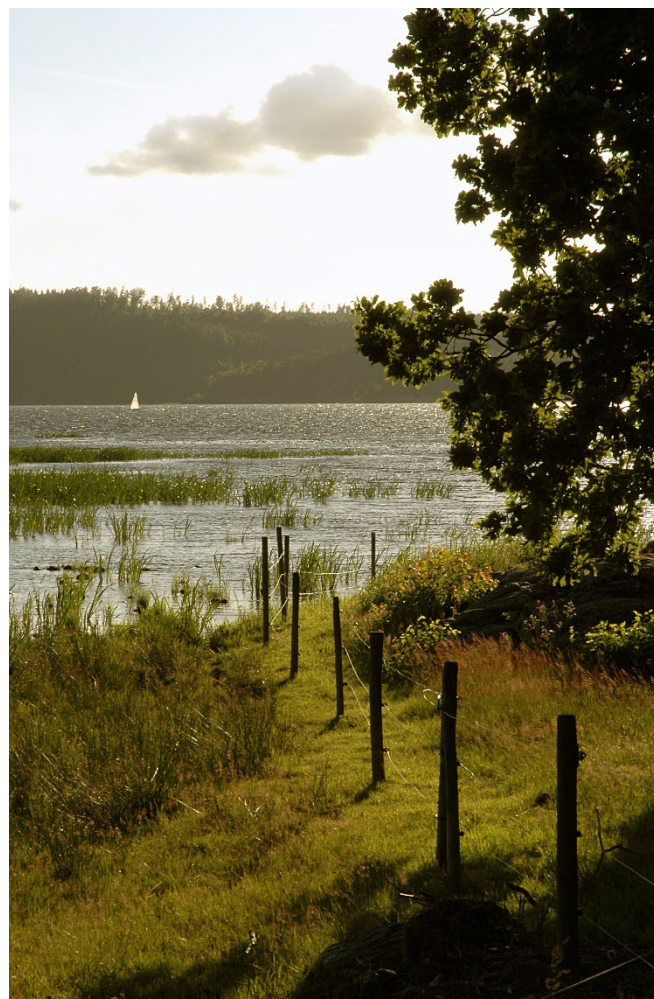
Fiberanslutningar i Norsesund och Hästeryd samt vid Ömmern

Byte av samtliga elmätare

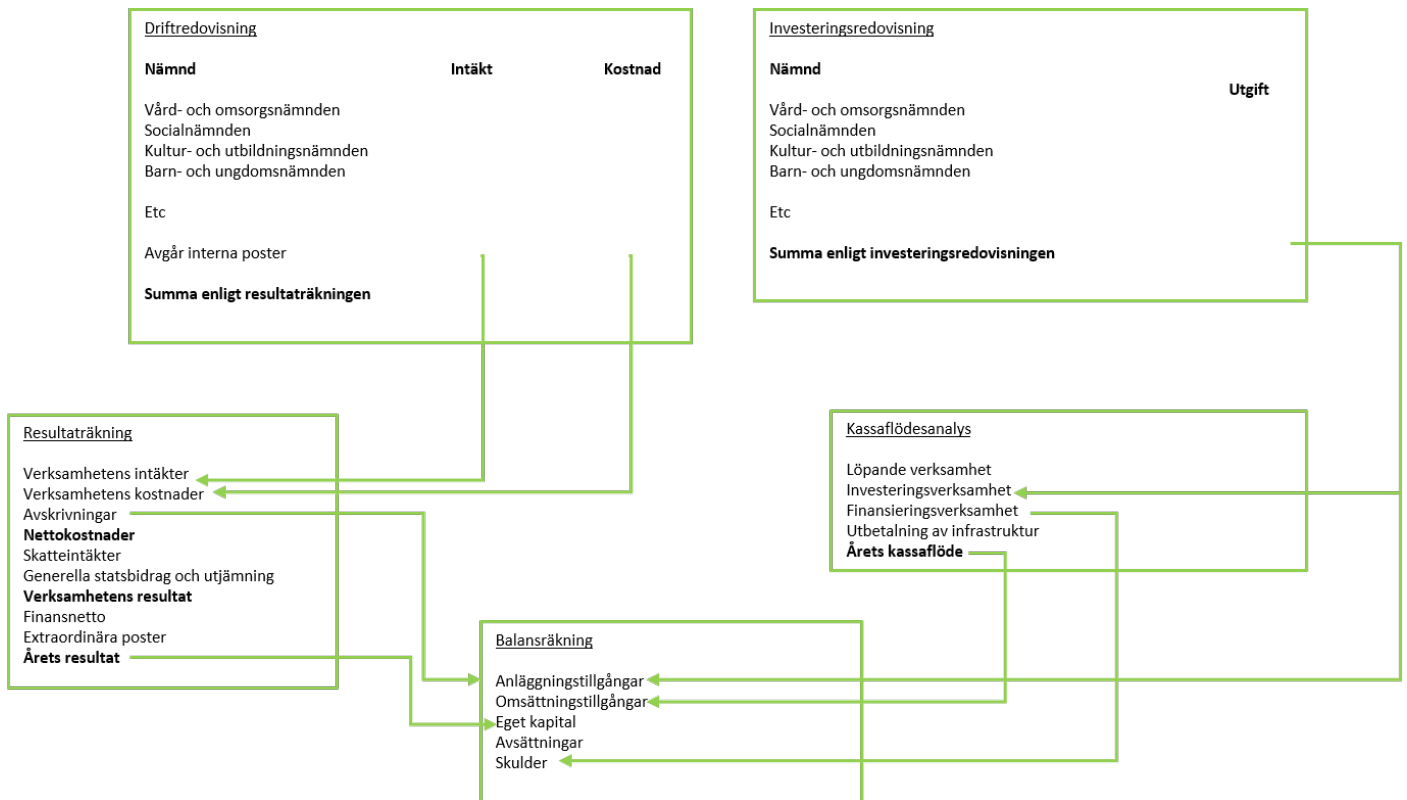
Nya solcellsanläggningar

Alingsås och Vårgårdas räddningstjänstförbund

Förbundets investerade 2023 totalt 7,0 mnkr mot budgeterade 6,4 mnkr. Ökningen gäller investeringar inom ramen för bygget av ny räddningsstation i Alingsås och då främst investeringar som förbundet gjort utrymme som delas med ambulansverksamheten. Delar av avskrivningskostnaderna faktureras således Sjukhusen i väster.

Upplysning om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Allmänt

Den ekonomiska styrningen sker bl.a. genom att kommunfullmäktige anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamheten och investeringar i kommunbudgeten. Kommunfullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten och investeringarna. Kommunfullmäktige beslutar årligen om en budget för Alingsås kommun. Denna innehåller en rullande treårsplan för den kommunala verksamheten.

Detta dokument är kommunens huvuddokument för att styra verksamhetens inriktning och omfattning. Ekonomisk plan och budget beslutas av kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår i oktober eller november. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättar därefter detaljerade internbudgetar för sina ansvarsområden i december.

Driftbudget

Skattefinansierad verksamhet

Nämndernas ekonomiska anslag framgår av budgeten. Anslagen som ges på nettokostnadsnivå är begränsningen för verksamhetens omfattning. Anslagen är bindande för nämnderna och nämnderna kan inte fritt föra medel mellan olika anslagsområden. Anslagen fördelas i så kallade kommunbidrag i en tolfedel per månad för varje år. En nämnd får inte förbruka mer resurser än vad den blivit tilldelad. Nämnden ska säkerställa att nämndens beslut rymms inom tilldelad budget. Beredskap för kostnadsavvikelser mot budget och oförutsedda utgifter ansvarar nämnden för

genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget.

I undantagsfall kan omdisponering av anslag mellan nämnder samt tilläggsanslag beslutas av kommunfullmäktige. Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget. Det sker brutto uppdelat på intäkter och kostnader samt på de verksamheter och organisatoriska enheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de inte påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Avgiftsfinansierad verksamhet

VA- och avfallsverksamheterna utgör egna balansräkningsenheter och särredovisas.

VA- och avfallverksamheterna ska planeras och genomföras inom ramen för taxan, med målet att eventuella över- eller underuttag ska regleras mot brukarna inom en treårsperiod. Om det inte finns någon skuld till taxekollektivet att reglera ett underuttag mot ska underuttaget resultatföras innevarande år. Underuttaget ska täckas inom tre år.

Investeringsbudget

Alingsås kommun särskiljer investeringar utifrån flera olika perspektiv, dels om investeringen tillfaller avgifts- eller skattekollektivet, dels anledningen till att investeringen sker. I normalfallet ska över- respektive underskott på investeringsbudgeten inte uppstå, men investeringsutrymmet prövas vid varje central uppföljning. Generellt sker ingen

överföring till nästa års investeringsbudget. Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna ramanslag för investeringar. Dessa ramar fördelar respektive nämnd i sin internbudget efter behov.

Internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller externa poster, har driftredovisningen påförts även interna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter.

Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

Personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Po-pålägget för året uppgår till 42,75 procent av lönekostnaden.

Kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta. Avskrivningarna beräknas enligt rak nominell metod vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde. Räntan

beräknas på anläggningstillgångarnas bokförda värde för perioden. Internräntan har satts till 1,20 procent för 2023.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

IT-relaterade kostnader

Telefonikostnader

Försäkringskostnader

Intern leasing av bilar

Kostnader för kost

Investeringsredovisningens utgifter består av externa utgifter samt utgifter för egen personal som jobbar mot investeringsprojekt (timkostnad). Även maskinkostnader påförs investeringsredovisningen (timkostnad).

Revisionsberättelse

Revisorerna i Alingsås kommun

Till kommunfullmäktige i Alingsås kommun

Revisionsberättelse för år 2023

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder samt genom utsedda lekmanrevisorer verksamheten i kommunens bolag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelse och nämnder ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt att det sker en kontinuerlig återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar för att granska verksamhet, den interna kontrollen och räkenskaper samt pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i den kommunala verksamheten och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Enligt Kommunallagen ska det finnas en uppföljning av de mål som har betydelse för god ekonomiska hushållning. Kommunfullmäktige har fastställt fyra finansiella mål och sex verksamhetsmål med tillhörande måldata indikatorer som utgör mål för god ekonomisk hushållning.

Vad avser de finansiella målen för god ekonomisk hushållning har tre av fyra mål uppfyllts. Vad avser verksamhetsmålen har tre av åtta måldata indikatorer uppnåtts, vilket motsvarar 37,5 %.

Vår bedömning är att verksamhetsmålen är i låg grad uppnådda.

- **Vi bedömer** sammantaget att styrelse och nämnder i Alingsås kommun i stort bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

- **Vi bedömer** att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, med undantag för följande delar:
- att kommunen redovisar 743 mnkr (avser den del som omfattar ansvarsförbindelsen) som avsättning till pensioner i balansräkningen enligt fullfonderingsmodellen. I och med denna avsättning, följer kommunen inte Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, som anger att denna pensionskuld istället ska redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Att kommunen inte redovisar denna pensionskuld som en ansvarsförbindelse innebär även att årets resultat är 10 mnkr lägre än om lagen efterlevts. Den felaktiga redovisningen är av betydande storlek och vår bedömning är därför att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild.

-Som en konsekvens av att kommunen inte är i mål med sitt arbete att klassificera sina leasingavtal, som finansiella eller operationella, följs Rådet för kommunal redovisning "R5 Leasing" ej fullt ut. Till följd av detta har vi inte kunnat avgöra om det hade varit nödvändigt med ändringar gällande redovisningen av leasingkontrakt i balansräkning, resultaträkning samt noter.

- **Vi bedömer** att den interna kontrollen i huvudsak har varit tillräcklig.

- **Vi bedömer** sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige har fastställt

- **Vi bedömer** att resultatet enligt årsredovisningen vad avser fem måldata indikatorer inte är förenligt med av fullmäktige fastställda verksamhetsmål. Vi bedömer i övrigt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med övriga verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för verksamhetsåret 2023 godkänns.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Alingsås 2024-04-17

Anita Andersson
Revisionens ordförande

Lennart Mattsson
Vice ordförande

Britt-Marie Olson

Anders Strömquist

Thor Björn Karlsson

Axel Fromberg

Egil Krog

Tony Norman

Källförteckning

Mål	Källor
1. Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv	<p>Företagsklimat, Insikt, Totalt NKI, Kolada (U07451)</p> <p>Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar, Kolada (U00810)</p> <p>Företagsklimat, Insikt, Upphandling NUI (Nöjd upphandlingsindex), Kolada (U07459)</p> <p>Arbetsställen med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s eller IT-infrastruktur i absolut närhet som medger en sådan hastighet (%), Post- och telestyrelsen</p> <p>Dialog mellan företag och kommunen (politiker och tjänstemän), Svenskt näringslivs företagsklimat</p> <p>Deltagar tillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år, Riksidrottsförbundet, Kolada (U09800)</p>
2. I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling	<p>Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%), Avfall Sverige, Kolada (U07414)</p> <p>Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%), Miljöfordon Sverige, Kolada (U00502)</p> <p>Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%), Kolada (U31462)</p> <p>Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studerat, andel (%), Kolada (U40455)</p> <p>Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%), SCB, Kolada (N00610)</p>
3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen	<p>Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%), SCB, Kolada (N00669)</p> <p>Nöjd med bemötandet via telefoni, index 0-100, Servicemätning, Kolada (N00671)</p> <p>Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index 0-100, Servicemätning, Kolada (N00672)</p> <p>Tydligt svar från kommunen via e-post, index 0-100, Servicemätning, Kolada (N00673)</p> <p>Enkelt att få hjälp med sin fråga via e-post, index 0-100, Servicemätning, Kolada (N00674)</p>
4. Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar	<p>Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%), Skolverket, Kolada (N15454)</p> <p>Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%), Skolverket, Kolada (N15485)</p> <p>Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%), Skolverket, Kolada (N15436)</p> <p>Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%), Skolverket, Kolada (N17467)</p> <p>Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%), SCB, Kolada (N18409)</p>
5. Alingsås ska utvecklas genom ett hållbart samhällsbyggande med bevarad natur och kulturmiljö	<p>Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%), SCB Medborgarundersökning, Kolada (U07505)</p> <p>Hushåll med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, eller IT-infrastruktur i absoluta närheten som medger en sådan hastighet (%) Post- och telestyrelsen</p> <p>Antal genomförda tillsyner enligt plan- och bygglagen med beslut, Bygg- och miljönämnden</p> <p>Andel invånare som upplever att utbudet av friluftsområden i kommunen är bra (%) SCB Medborgarundersökning, Kolada (N00599)</p> <p>Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%), SCB, Kolada (N07418)</p> <p>Andel invånare som upplever att de på ett enkelt sätt kan använda kollektivtrafiken för vardagliga resor, t.ex. till arbete skola eller annan sysselsättning (%), SCB Medborgarundersökning</p>

Bilagor

Särredovisning

Särredovisningen avser VA- och avfallsverksamheten i Alingsås kommun.

Finansiella rapporter

Resultaträkning mnkr	Not	VA		Avfall	
		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	1	102	92	62	61
Verksamhetens kostnader	2	-74	-69	-62	-56
Avskrivningar		-23	-18	-5	-6
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>		5	5	-5	-1
Finansnetto		-5	-2	0	0
Årets resultat		0	3	-5	-1

Balansräkning mnkr	Not	VA		Avfall	
		2023	2022	2023	2022
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	3	650	578	35	35
Maskiner och inventarier	3	3	4	8	11
Summa anläggningstillgångar		653	582	43	45
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd		1	1	0	0
Kundfordringar		5	15	2	1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		22	20	1	0
Övriga fordringar		0	0	0	0
Summa omsättningstillgångar		28	36	3	2
Summa tillgångar		681	617	46	47
<i>Skulder och eget kapital</i>					
Eget kapital					
Årets resultat		1	3	-5	-1
Övrigt eget kapital		-1	-4	-1	0
Summa eget kapital		0	0	-6	-1
<i>Avsättningar</i>					
Avsättning deponier		0	0	15	15
Summa avsättningar		0	0	15	15
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder		165	157	0	0
Kortfristiga skulder		12	6	2	3
Lån Alingsås kommun		504	455	35	30
Summa skulder		681	618	37	33
Summa skulder och eget kapital		681	617	46	47

Not 1 Verksamhetens intäkter mnkr	VA		Avfall	
	2023	2022	2023	2022
Brukningssavgifter	87,3	78,6	55,6	53,7
Periodiserade anslutningsavgifter	7,4	6,7	0,0	0,0
Intäktsförda anslutningsavgifter	0,8	1,1	0,0	0,0
Övriga intäkter	7,7	5,8	6,5	6,3
Upplösning investeringsfond	0,2	0,2	0,0	0,0
Reglering skuld till abonnentkollektivet	-1,1	0,0	0,0	0,7
Summa verksamhetens intäkter	102,3	92,4	62,1	60,7

Not 2 Verksamhetens kostnader mnkr	VA		Avfall	
	2023	2022	2023	2022
Material	-8,0	-5,0	-0,1	-0,1
Köp av tjänst	-19,9	-17,2	-24,9	-25,7
Hyror	-0,4	-0,4	0,0	0,0
Personalkostnader	-23,6	-22,7	-17,5	-15,5
Övriga kostnader	-22,4	-23,3	-19,5	-14,6
Summa verksamhetens kostnader	-74,3	-68,6	-62,0	-55,9
<i>varav köp av gemensamma resurs</i>	<i>-2,9</i>	<i>-2,4</i>	<i>-1,2</i>	<i>-0,9</i>

Not 3 Materiella anläggningstillgångar mnkr	VA		Avfall	
	2023	2022	2023	2022
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	741,1	640,6	54,3	52,7
Inköp	93,5	101,9	0,8	1,6
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	-1,4	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	834,6	741,1	55,1	54,3
Ingående ack avskrivningar	-163,2	-146,7	-19,6	-18,6
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,4	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-21,7	-16,9	-1,0	-1,0
Utgående ack avskrivningar	-184,9	-163,2	-20,6	-19,6
Ingående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	649,7	577,9	34,5	34,7
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	9,2	8,9	73,5	72,7
Inköp	0,3	0,3	1,1	0,8
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	-0,6	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	8,9	9,2	74,6	73,5
Ingående ack avskrivningar	-5,5	-4,9	-62,8	-58,0
Utrangeringar	0,2	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,9	-0,6	-3,6	-4,8
Utgående ack avskrivningar	-6,2	-5,5	-66,4	-62,8
Ingående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	2,7	3,7	8,2	10,7

VA-verksamheten redovisar ett positivt resultat med 0,5 mnkr för år 2023. Årets överskott används till att slutbetala befintlig skuld till skattekollektivet. Därutöver har ett belopp om 1,1 mnkr kunnat föras som en skuld till abonnentkollektivet.

Intäkterna inom VA-verksamheten är lägre då rådande konjunktur och ökade elpriser har inneburit en minskad vattenförbrukning. Även intäkter från anslutningar till det kommunala VA-nätet har blivit lägre då projekt skjutits framåt i tiden. Förskjutningen i tid rörande investeringsprojekt har även lett till minskade avskrivningskostnader. Utbetalning av elstöd som kompensation för förra årets höga elkostnader samt lägre personalkostnader än budgeterat påverkar resultatet positivt. Inom VA-verksamheten har vidare abonnemangs- och licenskostnader för externa IT-stödsystem ökat. Nyttan av sådana system vid till exempel läcksökning och övervakning av störningar i nätet ger dock många positiva effekter.

Avfallsverksamheten redovisar ett negativt resultat med 4,7 mnkr. Eftersom resultatet är negativt sker ingen reglering till abonnentkollektivet utan istället tillkommer en skuld till skattekollektivet på 4,7 mnkr. Detta ska läggas samman med de tidigare 1,0 mnkr som ska återbetalas. Den utgående skulden till skattekollektivet är 5,7 mnkr vid 2023 års utgång.

Högre marknadspriser för trämaterial och flis samt skrot har gett ökade intäkter. Under året har organisationen förstärkts vilket lett till ökade personalkostnader. Den skatterevision som genomfördes under 2023 innebar en kostnadsökning för avfallsskatter på ca 5,2 mnkr och är den största enskilda förklaringen till det negativa resultatet. Orsaken till eftertaxeringen är att avdrag som gjorts för vägar med konstruktionsmaterial inte godkännts av skatteverket. Vidare har hämtningsverksamheten en åldrande fordonsflotta och påverkas av de långa leveranstiderna för hämtningsfordon. Detta har inneburit ökade reparationskostnader men även lägre avskrivningar än tidigare förväntat.

Årets händelser

Stort fokus har under året legat på fortsatt planering avseende systemhandlingsprojektering för ombyggnation av Nohaga avloppsreningsverk. Vidare har VA-utbyggnad för etapp 1 och 2 i Västra Bodarna pågått under året. Vattentjänstplanen har tagits fram och tas upp för politiskt beslut under våren 2024 och därmed är den och övriga dokument inom VA-planen klara.

Från och med första januari 2024 tar kommunerna över insamlingen av förpackningsavfall. Under 2023 har arbete pågått för att förbereda inför denna förändring. Kommunens avfallsföreskrifter har även reviderats.

Framtid

Under 2024 kommer systemhandlingsprojektering för ombyggnationen av Nohaga reningsverk att färdigställas. Vidare påbörjas förprojektering för överföringsledningar mellan Bjärke och Alingsås. VA-utbyggnaden i Västra Bodarna etapp 3 och 4 har pausats i väntan på ledningsrätt från Lantmäteriet. Istället påbörjas projektering av VA-utbyggnad till Edsås och Skaffared. Ombyggnation av distributionspumpar vid Alingsås vattenverk har projekterats och handlats upp under 2023 och byggnation påbörjas under kvartal 1 2024 och kommer pågå till 2025. Utredning om Alingsås framtida avloppsförsörjning förväntas bli klar till sommaren 2024. VA-avdelningen har även intensifierat arbetet kring civil beredskap, informationssäkerhet och VA-sekretess, ett arbete som kommer att pågå under flera år framåt.

Inom avfallsverksamheten kommer arbetet fortsätta för att förbereda för kommande förändringar i verksamheten. 2025 får kommunerna insamlingsansvar även för textil och 2026 får kommunerna ett nytt ansvar att samla in förpackningsavfall vid platser som torg och parker. Den första januari 2027 ska kommunerna ha infört fastighetsnära insamling av förpackningsavfall från hushåll och anmälda samlokaliserade verksamheter.

Redovisningsprinciper

VA- och avfallsverksamheten följer Alingsås kommuns redovisningsprinciper, se not 1.

Hållbar utveckling i Alingsås kommun

I detta avsnitt behandlas årsbokslut av Alingsås kommuns arbete med hållbar utveckling under år 2023 utifrån Agenda 2030:s 17 globala mål.

Sedan 2019 finns en policy för hållbar utveckling i Alingsås kommun utifrån FN:s Agenda 2030 som gäller hela kommunkoncernen. Policyn är styrande i planering, budgetering, upphandling, uppföljning och genomförande av kommunens verksamheter. Det lokala arbetet för att förverkliga intentionerna utifrån de globala målen är ett steg på vägen till att uppnå Alingsås Vision 2040. Kommunstyrelsen samordnar kommunens övergripande Agenda 2030-arbete.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Alingsås kommun genomförde KPMG under 2022 en granskning av kommunens mål och arbete för hållbar utveckling utifrån Agenda 2030. Kommunledningskontoret har fortsatt att under 2023 integrera

revisionens rekommendationer i det pågående utvecklingsarbetet med att tydliggöra strukturen beträffande styrning och ledning för hela koncernen.

Kommunens hållbarhetspolicy och ambitioner utifrån Agenda 2030 har synliggjorts i organisationen genom en utbildningsatsning. Under våren 2023 genomfördes en ledardag för samtliga chefer i tjänstepersonsorganisationen på temat hållbar utveckling. Kommunledningskontoret har även tagit fram en grundutbildning i Agenda 2030 och hållbar utveckling. Samtliga förvaltningarnas ledningsgrupper utbildades under hösten 2023. Utbildningsatsningen är det första steget för att möjliggöra att målbilden förs vidare bredare i förvaltningarna framgent.

Under året har kommunstyrelsens reglemente förtydligats vad avser ansvaret för att leda och samordna kommunens hållbarhetsarbete, samt nämndernas ansvar för att arbeta med hållbar utveckling. Därutöver har indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2024 setts över och delvis reviderats, för att i högre grad kunna följa kommunens utveckling inom ramen för hållbar utveckling i stort.

I årets bokslut analyseras inte bolagens och förbundets uppföljningar inom ramen för hållbar utveckling och Agenda 2030. Dock bevakar kommunledningskontoret utvecklingen med EU:s förslag på ny lagstiftning om icke-finansiell hållbarhetsrapportering (CSRD) och samverkar med kommunens bolag för att säkerställa en process framåt för hållbarhetsredovisningen.

Under 2023 har även flera styrande dokument på övergripande nivå inom hållbarhetsområdet antagits. Det inkluderar Policy för tillgänglighet, delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning, Reviderade riktlinjer för medborgardialog samt Lokal suicidpreventiv plan 2023–2025. Två handlingsplaner kopplade till kommunens klimatstrategi har beslutats av kommunfullmäktige - handlingsplan för begränsad klimatpåverkan respektive för klimatanpassning.

Insatserna ovan ligger även till grund för det fortsatta arbetet för att nå samsyn och likvärdighet inom kommunen i hur globala mål identifieras och sammankopplas med lokala mål, för att uppföljning och bokslut ska kunna användas i ändamålsenligt syfte.

Analys av nämndernas arbete utifrån policy för hållbar utveckling och de globala målen

2023 års uppföljning av hur nämnderna har arbetat med principerna 1–4 i kommunens policy för hållbar utveckling är den andra i ordningen.

Alla nämnderna har genomfört uppföljningen av principerna och flertalet nämnder lyfter fram att verksamheten genom att utföra sina kärnupdrag bidrar till hållbar utveckling. Nämndernas redovisning visar även på ett pågående utvecklingsarbete och ett par lyfter fram riktade insatser med koppling till Agenda 2030 och de globala målen. Nämndernas uppföljning av hållbarhetsprinciperna har utvecklats jämfört med 2022 års bokslut och majoriteten av nämnderna har gjort väsentligt fylligare redovisningar av sitt hållbarhetsarbete.

Varje förvaltning identifierar även vilka globala mål för hållbar utveckling som respektive nämnds egna mål och verksamhet har bäring på, kopplat till kommunfullmäktiges mål. Av årsboksluten för 2023 går det att utläsa att alla nämnderna har kopplat de globala målen i Agenda 2030 till samtliga eller en övervägande del av nämndernas mål, som har sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges prioriterade mål, se tabell 1.¹

Sammanställningen i Tabell 1 ger en indikation på vilka globala mål som har en tydlig koppling till respektive verksamhet. Vissa nämnder har identifierat fler kopplingar till globala mål än andra. Ett ökat antal kopplingar till de globala målen är dock inte ett självändamål i sig. Likt 2022 års redovisning så identifierar förvaltningarna sammantaget samtliga globala mål, förutom mål 17, som kopplade till sina respektive verksamheter och uppsatta mål. Mål 17 berör global samverkan, men kan lokalt omfatta exempelvis samverkan mellan förvaltningarna och med externa aktörer på olika nivåer. Den uttalade globala kopplingen i målbeskrivningen bedöms vara en anledning till utebliven koppling av målet till lokala kontexter. Det är dock fortsatt aktuellt att arbeta för att öka förståelsen för hur nämndernas verksamheter kan bidra till uppfyllelsen av de globala målen, samt skapa en bred samsyn i redovisningen av hållbarhetsarbetet i kommunen.

¹ Jämfört med bokslut 2022 är det en ny politisk organisation för 2023. Bygg- och miljönämnd (BMN) och teknisk nämnd (TEN), ersätter tidigare miljöskyddsnämnd och samhällsbyggnadsnämnd. Överförmyndarnämnden (ÖFN) inkluderas i kommunstyrelsens (KS) redovisning.

Tabell 1 Sammanställning över kopplingar till de globala målen i nämndernas årsredovisningar

Globalt mål	KS	BMN	TEN	SN	KUN	BUN	VON
Mål 1 Ingen fattigdom				X			
Mål 2 Ingen hunger		X					
Mål 3 God hälsa och välbefinnande		X		X	X		
Mål 4 God utbildning					X	X	
Mål 5 Jämställdhet	X			X			
Mål 6 Rent vatten och sanitet för alla		X					
Mål 7 Hållbar energi för alla		X					
Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt				X	X		X
Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	X	X	X				
Mål 10 Minskad ojämlikhet						X	
Mål 11 Hållbara städer och samhällen	X	X	X				X
Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion		X	X		X		
Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna		X	X				
Mål 14 Hav och marina resurser		X					
Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald		X					
Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	X		X	X		X	X
Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap							

Nuläge, trender och iakttagelser från nyckeltal

Kommunen använder sig övergripande av Koladas nyckeltal för att följa utvecklingen inom ramen för de globala målen. För årets bokslut har dock inga väsentliga skillnader noterats sen tidigare årsuppföljning. Dock ligger Alingsås fortsatt något högt inom ohälsotal, andel av befolkning som uppger sämre självuppskattad hälsa, trygghet och växthusgasutsläpp i jämförelse med liknande kommuner.

Som en del av en nulägesanalys och att lägga en grund för samsyn kring kommunens förutsättningar har en så kallad social kompass tagits fram för Alingsås kommun. Den sociala kompassen är en samlad analys av ett flertal socioekonomiska och demografiska variabler och ger en sammanbunden beskrivning utifrån en uppdelning av geografiska delområden i kommunen. Syftet är att ge politiker, tjänstepersoner och andra aktörer som är engagerade i samhällsutvecklingen ett nytt sätt att se och förstå statistik om kommunens invånare. Den fungerar också som ett värdefullt verktyg för utveckling och ändamålsenlig planering av insatser framåt.

Sammantaget visar den sociala kompassen att Alingsås som helhet är en kommun med mycket goda socioekonomiska och demografiska förutsättningar. Inom kommunen, liksom i övriga kommuner i Sverige, återfinns dock väsentliga socioekonomiska och demografiska skillnader mellan områden. Likheter och olikheter mellan olika delområden i kommunen följer i huvudsak geografiska bostadsstrukturer och bostadsmarknaden och visar på samband mellan variabler som i högre grad återfinns i områden med lägre socioekonomiska förutsättningar.

Som ett komplement till de nyckeltal kommunen kan följa upp via Kolada, har också den sociala kompassen utökats med ett antal variabler inom ramen för den ekologiska dimensionen. Dessa omfattar bland annat pendlingsmönster, bilinnehav och bostadsstruktur.

Enligt SCB:s medborgarenkät har andelen alingsåsare, som anser att deras möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, ökat något mellan 2022 och 2023. Alingsås är dock fortsatt relativt långt ifrån de kommuner som har en hög andel.

Valdeltagandet i Alingsås kommun har historiskt varit högt och legat några procentenheter över riksnittet. Vid föregående val till riksdag, kommun och region minskade det totala valdeltagandet i Sverige något och samma trend gäller även Alingsås kommun. Valdeltagandet är dock trots minskningen fortfarande högt i jämförelse med andra länder. Trots ett högt valdeltagande i Alingsås kommun varierar det mellan olika grupper och olika geografiska områden i kommunen. I vissa delar av kommunen är valdeltagandet över 90 procent medan det i andra delar endast ligger runt 75 procent.

Energiförsörjning har aktualiserats som en nationell och regional utmaning under 2022–2023. Kommunledningskontoret har under det gångna året haft ett riktat uppdrag kring att genomföra en energiutredning för att säkra Alingsås kommuns energiförsörjning. Sammantaget har kommunen nu en god överblick av kommunens framtida el- och effektbehov och förutsättningar för lokal förnybar elproduktion. Utredningen bedöms vara ett bra underlag för fortsatt energiplanering och avvägningar inom energiområdet i kommunen.

Uppföljning av privata utförare

Kommunfullmäktige antog den 27 oktober 2021, § 216 kommunens Program för uppföljning av privata utförare. Programmet anger på vilket sätt kommunens nämnder ska kontrollera och följa upp sådan verksamhet som genom avtal lämnats till privata utförare. Där framgår bland annat att varje nämnd ansvarar för att följa upp sådana utförare som avses i programmet samt att en samlad uppföljning av den totala verksamheten utförd av privata utförare redovisas i nämndens årsrapport. Uppföljningens syfte är att kontrollera att verksamheten utförs i enlighet med förfrågningsunderlag, anbud och avtal, där mål och riktlinjer för respektive verksamhet framgår. Kommunstyrelsen ansvarar därefter för att lämna en årlig sammanställning till kommunfullmäktige.

Varje nämnd som har den typ av privata utförare som avses i Program för uppföljning av privata utförare har under året beslutat om en plan för uppföljning, och har därefter i samband med nämndens årsboksutslut följt upp de punkter ur avtalet som angetts i planen. Omfattningen av kontrollerna varierar mellan nämnderna och därmed kan mängden avvikelser också variera beroende på hur stort kontrollunderlaget varit.

Barn- och ungdomsnämnden har i samband med årsboksutslut gjort en uppföljning av nämndens avtal gällande skolskjuts. Inga avvikelser har identifierats.

Bygg- och miljönämnden har i samband med årsboksutslut gjort en uppföljning av nämndens avtal gällande konsultstöd för handläggning av bygglov. Inga avvikelser har identifierats.

Kommunstyrelsen har i samband med årsboksutslut gjort en uppföljning av kommunens avtal gällande kostverksamhet, städverksamhet samt skolskjuts. Avvikelser har identifierats i uppföljningen av kostverksamheten och städverksamheten och i dessa fall ska leverantörer ta fram handlingsplan och genomföra åtgärder. Inga avvikelser har rapporterats för skolskjutsen.

Kultur- och utbildningsnämnden har i samband med årsboksutslut gjort en uppföljning av nämndens avtal angående verksamhet i Gräfsnäsparken och av distansutbildning för vuxenutbildning. Inga avvikelser har identifierats.

Socialnämnden har i samband med årsboksutslut gjort en uppföljning av nämndens avtal angående Konsulentstöd familjehemsvård och HVB – Vuxna med missbruk. Inga avvikelser har identifierats.

Tekniska nämnden har i samband med årsboksutslut gjort en uppföljning av nämndens avtal gällande slamsugning, skötsel av grönytor, kantslätter av vägar, vinterväghållning, drift av belysning, klottersanering, samt parkeringsövervakning och fordonsflytt. Avvikelser har konstaterats för klottersaneringen där avtalet fick avslutas på grund av utebliven sanering. Gällande parkeringsövervakning finns en dialog med leverantörerna om att utöka övervakningen och att införa kontroller för att garantera att övervakningen har genomförts.

Vård- och omsorgsnämnden har i samband med årsboksutslut gjort en uppföljning av nämndens avtal angående förfrågningsunderlag LOV (hemtjänst), avtal LOU (äldreboende), middag enligt biståndsbeslut, inköp enligt biståndsbeslut, inköp av mat och insatser enligt socialtjänstlagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Avvikelser har kunnat konstaterats gällande inköp av mat där avtalet avslutades efter att brister i avtalsefterlevnaden inte åtgärdats. En ytterligare orsak var Alingsås kommun avsåg att följa de rekommendationer som Sveriges kommuner och regioner (SKR) givit om att inte konkurrera med privata verksamheter genom att betala plock- och utkörningsavgift.

Överförmyndarnämnden har inte identifierat några privata utförare i verksamheten som omfattas av Programmet för uppföljning av privata utförare.

För en utförlig redovisning av verksamheternas uppföljning av privata utförare hänvisas till respektive nämnds årsboksutslut.